

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

"Ιησοῦς Χριστός ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις" (Α' Κο 1,30)

2

1

8

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΓ΄
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018
Άρ. Φύλ. 865

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο
Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητος
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534
Τεύχ. 865, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytrosis.gr
e-mail: apolytrosis@otenet.gr

Δ/ντής Συντάξεως:
Γεώργιος Μυτιληναίος
Άλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση, καλλιτεχνική επίμελεια:

«Χριστιανική Έλπις»
Όρθόδοξη Αδελφότητα,
Φίλυρο Θεσ/νίκης
Τηλ.: 2310 677421

Έκτύπωση-Βιβλιοδεσία:
«Μέλισσα», Άσπροβάλτα
Τηλ.: 23970 23313

Έτήσια συνδρομή:

Έσωτερικού: 10€ Έξωτερικού: 35€
Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$
Καναδά: 50\$ Αύστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

6074010115324

Ο. Χ. Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

Γιά τούς συνδρομητές
του έξωτερικού

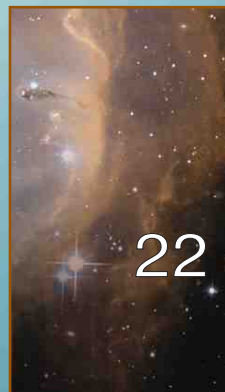
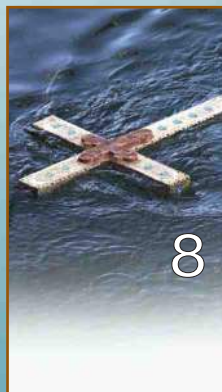
IBAN: GR 94 0171 0740 0060 7401
0115 324

Εύλογημένη ή νέα χρονιά!

Περιεχόμενα

Ή ευχή μας	3
Τρία όνόματα.....	4
«Όδίτης εἶ καὶ οὐ πολίτης...».....	6
Ό φωτισμός.....	8
Άξιοπιστία καί θεοπνευστία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης	10
Πρωτοχρονιάτικα (ποίημα).....	12
Άπό τίς παιδαγωγικές ἀρχές τοῦ Μεγάλου Βασιλείου	13
Ό ζωντανός Θεός ό σωτήρας μας	16
«...καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς».....	18
Χτίστες τοῦ αὔριο.....	20
Ή νομοτέλεια τοῦ «Μηδὲν μεριμνᾶτε» (Α΄) Μαρτύρων καὶ ἡρώων γῆ.....	22
Οἱ ἀποσκευές (διήγημα)	26
Έκδηλώσεις τῆς Αδελφότητος	28
Συζητώντας τά γεγονότα	30

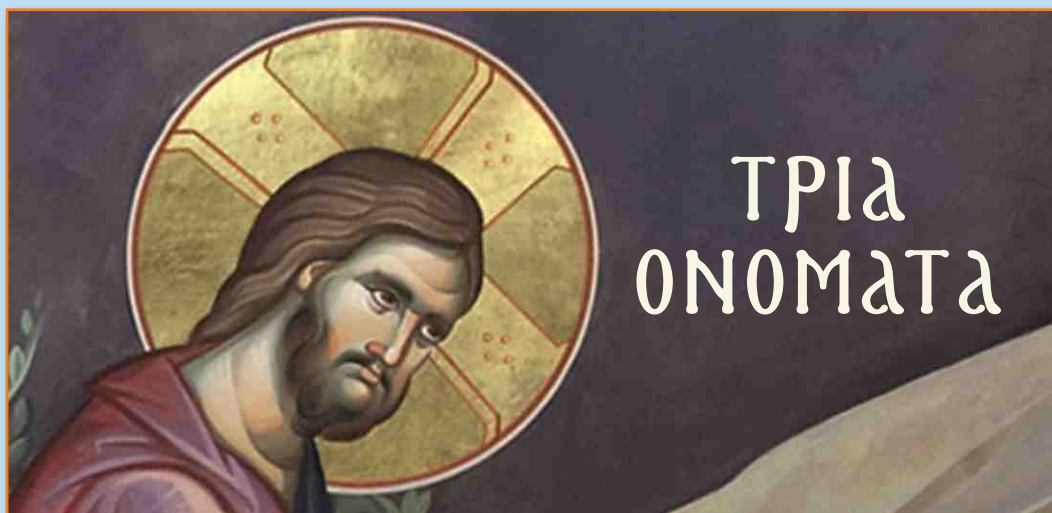
Ἡ εὐχή μας

Στὴν πλειάδα τῶν ἱερῶν μορφῶν, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη σημαδεύει τὸν πρῶτο μῆνα τοῦ ἔτους, συγκαταλέγεται καὶ ὁ θεόσοφος ὅσιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος πού ἀνήκει στὴ χρυσή ἐποχή τοῦ 4^{ου} μ.Χ. αἰώνα (306-373) καὶ τὴ μνήμη του τιμοῦμε στίς 28 Ἰανουαρίου. Παρότι δέν φαίνεται νά σπούδασε τὴν κοσμικὴ σοφία, πολὺ γρήγορα ἀναγνωρίσθηκε ὡς «μέτοχος θείας σοφίας», χαρισματοῦχος διδάσκαλος, «κιθάρα τοῦ Πνεύματος», «ἐγκυρος ἐρμηνευτὴς τῶν Γραφῶν, ὑπέρμαχος τῆς ἀληθείας, πολέμιος τῶν αἱρέσεων», ἀλλὰ καὶ διδάσκαλος τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, μύστης τῆς μετανοίας καὶ τῆς κατανύξεως. Πολυγραφότατος συγγραφέας ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετος ποιητής, εἶναι ὁ θεμελιωτὴς τῆς συριακῆς ἐκκλησιαστικῆς γραμματείας καὶ πολὺ νωρὶς τὰ ἔργα του μεταφράστηκαν στὰ ἑλληνικά καὶ στὰ λατινικά. Ὑπάρχει μάλιστα καὶ ωραιότατη νεοελληνικὴ μετάφρασή τους.

Τό ὕψος τοῦ πνευματικοῦ ἀναστήματος τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ ἀναγνωρίζει ὁ σύγχρονός του Μέγας Βασίλειος, ἐνῶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος τὸν ὀνομάζει «παραμυθιαν τῶν ἀθυμούντων, παιδαγωγίαν τῶν νέων, χειραγωγίαν τῶν μετανοούντων». Ὁ αὐστηρὸς προσωπικὸς ἀσκητισμὸς του δέν τὸν ἔκανε τραχύ στίς σχέσεις του μέ τούς ἄλλους. Ἀκόμη καὶ στίς προτροπές γιά μετάνοια δέν καταγγέλλει τούς ἁμαρτωλούς ἀλλὰ προσπαθεῖ νά μαλακώσει καὶ νά συγκινήσει τίς καρδιές τους.

Ἀπό τό ἀνεξάντλητο ἀδαμαντωρυχεῖο τῶν λόγων τοῦ Ἁγίου παραθέτουμε ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα, πού θαρρεῖς γράφτηκε σήμερα: «Τίποτε σταθερό δέν ὑπάρχει στοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὴ κανένα ἱερὸ πρᾶγμα δέν ὑπάρχει στὸν κόσμο. Τὰ παιδιὰ προσβάλλουν τούς γονεῖς τους καὶ οἱ γονεῖς κακολογοῦν τὰ παιδιὰ τους, οἱ γυναῖκες ἀρνοῦνται τούς ἄνδρες καὶ οἱ ἄνδρες εἶναι ἀσυνείδητοι πρὸς τίς γυναῖκες τους... Δέν μπορεῖς νά μιλήσεις σέ φίλο οὔτε νά ἔχεις θάρρος σέ ἀδελφό... Ὁ φθόνος καὶ ἡ ἀπάτη κυβερνοῦν καὶ ἡ ἀπληστία κυριαρχεῖ... Ψυχράνθηκε ἡ ἀγάπη καὶ τό μίσος πλήθυνε. Ἐξετελείσθηκε ἡ ἀρετὴ καὶ τιμᾶται ἡ ὑποκρισία». Καὶ ἡ αἰτία ὅλων αὐτῶν; «Πλήθυναν τὰ κακά, ἐπειδὴ ἀγνοεῖται ὁ Θεός!» Ὡστόσο, μέ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴν ἀγάπη τοῦ πανάγαθου Θεοῦ, ὁ Ἅγιος ἀναφωνεῖ: «Ὡ βάθος καλοσύνης καὶ μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ! Γιά ὅλα τὰ κακά πού γίνονται δείχνει ἀνεκτικότητα καὶ δέν ζητᾷ τιμωρία. Ὅχι ἐπειδὴ τάχα δέν μπορεῖ νά μᾶς τιμωρήσει... ἀλλὰ ἐπειδὴ μᾶς εὐσπλαγχνίζει σάν πατέρα».

Ἄς μᾶς φιλοτιμήσει αὐτὴ ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ, μέ τίς πρεσβεῖες τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ! Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐχή μας γιά τὴ νέα χρονιά.

Τό ὄνομα Ἰησοῦς, πού δόθηκε στόν Υἱό τῆς Παρθένου κατά τήν περιτομή του σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ (βλ. Λκ 1,31), μεταφράζεται στά ἑλληνικά «ὁ Γιαχβέ εἶναι σωτηρία». Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ Γιαχβέ δέν εἶναι μόνον ὁ παντοδύναμος Θεός τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πού ἔσωζε τόν λαό του ἀπό ποικίλους κινδύνους καί περιπέτειες. Εἶναι κι αὐτό τό βρέφος πού περιτέμνεται, πονάει καί κλαίει ὅπως κάθε νεογέννητο Ἑβραϊόπουλο. Ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ τό εἶχε πεῖ ξεκάθαρα στόν Ἰωσήφ: «(ἡ Παρθένος) θά γεννήσει γιό καί θά τόν ὀνομάσεις Ἰησοῦ, διότι αὐτός θά σώσει τόν λαό του ἀπό τίς ἁμαρτίες τους» (Μθ 1,21). Λέει «αὐτός θά σώσει» καί ὄχι «ὁ Γιαχβέ θά σώσει», γιά νά δηλώσει ἀκριβῶς ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Γιαχβέ.

- Μά ὁ Θεός, θά πεῖς, ἓνα βρέφος; Μήν ἀπορεῖς. Τίποτε δέν εἶναι ἀδύνατο γι' αὐτόν. Μπορεῖ τώρα νά μήν κάνει αἰσθητή τήν παρουσία του μέ φωτιά καί γνόφο, ὅπως τότε στό Σινά, μπορεῖ νά ἔχει ντυθεῖ τήν φτωχή ἀνθρώπινη φύση, εἶναι ὅμως ὁ ἴδιος ὁ αἰώνιος Κύριος. Σκλήνωσε ὡς ἄνθρωπος ἀνάμεσά μας γιά νά μᾶς σώσει ἀπό τήν φοβερή ἀπειλή τῆς ἁμαρτίας. Περιέστειλε τήν θεϊκή του δόξα στήν σάρκα του γιά νά μπορέσουμε νά τόν ἀγγίξουμε, νά τόν ψηλαφήσουμε, νά τόν κοινωνήσουμε· γιά νά γίνει τό σῶμα του καί τό αἷμα του γιά μᾶς, τοὺς δούλους τῆς φθορᾶς, «φάρμακο ἀθανασίας», «ἀντίδοτο τοῦ θανάτου».

Οἱ προφῆτες τόν εἶχαν προαναγγεῖλει μέ τόν τίτλο-ὄνομα τοῦ Μεσσία, τοῦ Χριστοῦ. «Χριστός» θά πεῖ «χρισμένος», «ἀλειμμένος». Στόν Ἰσραήλ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης «χριστοί Κυρίου» λέγονταν οἱ βασιλεῖς, οἱ ἀρχιερεῖς καί οἱ προφῆτες, διότι προκειμένου νά ἀναλάβουν τά καθήκοντά τους χρίονταν μέ μύρο. «Χριστός» ὅμως λεγόταν κατ' ἐξοχήν ἐκεῖνος πού θά εὐαγγελιζόταν τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Αὐτός δέν θά ἦταν χρισμένος μέ μύρο ἀλλά μέ τό ἅγιο Πνεῦμα (βλ. Ἦσ 61,1· Λκ 4,18). Ἐπειδὴ δέ εἶναι Θεός, δέν λέγεται ἀπό τήν Γραφή «Χριστός Κυρίου» ἀλλά «Χριστός Κύρι-

ος» (Λκ 2,11). Ἐπιπλέον ὁ Χριστός Ἰησοῦς διαφέρει ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους χριστοὺς καί ὡς πρὸς τὸ ὅτι συγκεντρώνει στὸ πρόσωπό του τέλεια καὶ τὰ τρία ἀξιώματά τους. Εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν βασιλεὺς, προφήτης καὶ ἀρχιερεὺς. Βασιλεὺς, διότι εἶναι «ὁ μακάριος καὶ μόνος ἐξουσιαστής, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλέων καὶ κυρίαρχος τῶν κυριάρχων» (Α' Τι 6,15), τοῦ ὁποῖου ἡ βασιλεία «δέν θά ἔχει τέλος» (Λκ 1,33). Τό βασίλειό του δέν μοιάζει μέ τὰ βασίλεια αὐτοῦ τοῦ κόσμου (βλ. Ἰω 18,36). Δέν ἔχει στρατό, ἀστυνομία, σύνορα, ἀξιωματοῦχους καὶ ὑποτελεῖς. Εἶναι βασίλειο ἀλήθειας, ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης. Γιά νά γίνεις πολίτης του ἔνα μόνο πιστοποιητικό χρειάζεσαι: τὴν μετάνοιά σου, νά ἐγκαταλείψεις τὴν κοσμικὴ νοοτροπία καὶ νά ἀποκτήσεις τὸ φρόνημα τοῦ Χριστοῦ (βλ. Α' Κο 2,16). Εἶναι ἐπίσης ὁ Χριστός ὁ κατ' ἐξοχὴν προφήτης. Ἡ λέξη «προφήτης» σημαίνει τόσο αὐτόν πού γνωρίζει καὶ προλέγει τὸ μέλλον, ὅσο καὶ αὐτόν πού διδάσκει. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ὡς Θεός γνωρίζει τὰ πάντα· σ' αὐτόν «βρίσκονται κρυμμένοι ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς γνώσης καὶ τῆς σοφίας» (Κλ 2,3). Ἀλλὰ καί ὡς διδάσκαλος εἶναι ἀπαράμιλλος. Ὅχι διότι ἐφαρμόζει κάποια εἰδική μέθοδο διδασκαλίας, ἀλλὰ διότι τὰ λόγια του εἶναι «λόγια πού ὁδηγοῦν στὴν αἰώνια ζωὴ» (Ἰω 6,68). Ἀκόμη καὶ οἱ ἐχθροὶ του ὁμολογοῦν ὅτι «ποτέ ἄνθρωπος δέν μίλησε ὅπως αὐτός» (Ἰω 7,46). Τέλος, ὁ Χριστός εἶναι καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀρχιερεὺς. Οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου προσέφεραν στὸν Θεό θυσίες ζῶων διότι πίστευαν ὅτι ἔτσι θά ἐξιλεωθοῦν ἀπέναντί του τόσο οἱ ἴδιοι ὅσο καὶ ὁ λαός τους. Εἶναι ὅμως ποτέ δυνατόν τό αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν τράγων νά καθαρίσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ἁμαρτία; (βλ. Ἐβ 10,4). Ἀσφαλῶς ὄχι. Ὅλα αὐτὰ ἦταν ἀπλῶς σύμβολα τῆς θυσίας πού θά προσέφερε ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ πάνω στὸν σταυρό, τῆς θυσίας τοῦ ἑαυτοῦ του. Θύτης καὶ θῦμα ὁ ἴδιος «μπήκε μιά γιὰ πάντα στά (ἐπουράνια) Ἁγία τῶν Ἀγίων, γιὰ νά προσφέρει αἷμα ὄχι τράγων καὶ μοσχარიῶν, ἀλλὰ τὸ δικό του αἷμα· κι ἔτσι μᾶς ἐξασφάλισε τὴν αἰώνια σωτηρία» (Ἐβ 9,12).

Τό τρίτο «ὄνομα» τοῦ Ἰησοῦ δέν τοῦ τό ἔδωσε ὁ οὐρανός, ἀλλὰ οἱ ἐχθροὶ του. Τὸν ὀνόμασαν σαρκαστικά «φίλο τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν» (Λκ 7,34). Μόνο πού αὐτός ὁ σαρκασμός δήλωνε, χωρὶς νά τό καταλαβαίνουν, ἀφ' ἑνός μὲν τὴν οἰκτρὴ φτώχεια τους καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν ἄπειρο πλοῦτο ἐκεῖνου. Οἱ θρησκευτικοὶ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ ἀπεχθάνονταν τοὺς ἁμαρτωλούς. Δέν ἠθελαν νά ἔχουν καμιά σχέση μαζί τους. Αὐτοὶ ἦταν «δίκαιοι», ἐνῶ ἐκεῖνοι «ἐπικατάρατοι». Αὐτοὶ ἦταν «ἅγιοι», ἐνῶ ἐκεῖνοι «ἀποβράσματα». Κι ὅμως, πόσο τυφλοὶ ἦταν! Θεωροῦσαν τοὺς ἑαυτοὺς τους μαθητές καὶ διαδόχους τοῦ Μωυσῆ, ποτέ ὥστόσο δέν ἔμαθαν ὅτι ἡ καρδιά τοῦ Νόμου εἶναι τὸ ἔλεος καὶ ὄχι οἱ θυσίες (βλ. Ὡσ 6,6· Μθ 9,13). Ὅτι ὁ Θεός δέν θέλει νά πεθάνει ὁ ἁμαρτωλός ἀλλὰ νά ἐπιστρέψει κοντά του καὶ νά ζήσει (βλ. Ἰζ 18,23). Ὁ Ἰησοῦς ἀντίθετα πλησίασε αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀγκάλιασε. Δέν φοβήθηκε μήπως λερωθεῖ ἀπὸ τὴν βρομιά τους. Δέν

ἀηδίασε ἀπό τίς κακοφορμισμένες πληγές τους. Καί σιγά-σιγά ἢ ἄλλοτε δυναμικά τούς ὀδηγοῦσε, μέ ἀπόλυτο σεβασμό στήν ἐλευθερία τους, στήν μετάνοια, στήν ἐπανόρθωση καί στήν ἴαση. Ὁ Χριστός εἶναι ἀγάπη καί ἡ ἀγάπη «ἔχει καλωσύνη... δέν κομπάζει οὔτε περηφανεύεται» (Α΄ Κο 13,4).

Τρία λοιπόν ὀνόματα γιά τόν Κύριο πού κρύβουν ἀνεκτίμητους πνευματικούς θησαυρούς: «Ἰησοῦς Χριστός, φίλος τελωνῶν καί ἁμαρτωλῶν». Ἀξίζει νά γίνουν καθημερινή μελέτη μας γιά νά μᾶς ἀποκαλύπτουν ὁλοένα καί περισσότερο τό βάθος καί τό ὕψος τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ καί νά μᾶς κατευθύνουν στήν πορεία μας πρὸς τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Εὐάγγελος Ἀλ. Δάκας

«Ὁδίτης εἶ καὶ οὐ πολίτης...»

Ἰανουάριος 2018... ἓνα ἀκόμη ἔτος στό ἡμερολόγιο τῆς ζωῆς μας. Ἕνα βῆμα ἐγγύτερα στήν ἡμέρα τῆς ἐπιστροφῆς, τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ... Κι ἐνῶ συνήθως ἐμεῖς κάνουμε λόγο γιά ἀποδημία ὅταν κάποιος φεύγει ἀπό τόν κόσμο αὐτό, ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἀποκαλεῖ ἀποδημία τή βιοτή μας ἐδῶ στή γῆ. Δέν γνωρίζεις ὅτι ὁ «παρὼν βίος ἀποδημία ἐστί;», ρωτᾷ ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. Ἀπόδημοι στή γῆ αὐτή, ἐμεῖς οἱ δημότες τοῦ οὐρανοῦ. Δέν πλαστήκαμε γιά τόν κόπο, τόν μόχθο, τόν θάνατο, τό χῶμα· πλαστήκαμε γιά τήν ἀθανασία. Δέν πλαστήκαμε γιά νά τρεφόμεστε μέ τά χαρούπια τῆς ἁμαρτίας, ἀλλά γιά νά τρεφόμεστε μέ τούς καρπούς τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

Κι ὅμως... λησμονήσαμε τήν ταυτότητά μας, τόν προορισμό μας κι ἀράξαμε σέ λιμάνια ἐφήμερα, ρίχνοντας τίς ἄγκυρες τῆς ὑπαρξῆς μας ὅσο γίνεται πιό βαθιά μέσα στά βαλτόνερα τῶν ἐπιθυμιῶν, στά λασπόνερα τῆς ἁμαρτίας. Καί ἀπό ἀπόδημοι, μοχθοῦμε νά γίνουμε δημότες τῆς γῆς, τῆς

πήλινης αὐτῆς σφαίρας, λησμονώντας τόν Πλάστη καί Θεό μας.

Ἡ ἐπίγεια ζωή μας ὅμως δέν εἶναι παρά μία περιπλάνηση στίς ἀνθρώπινες, δαιδαλώδεις ὁδούς· ἡ ἀναζήτηση τῆς μέλλουσας πόλεως, τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ. Περιδιαβαίνουμε τούς χωμάτινους δρόμους, οὐσιαστικά «*ὁδίτες καί οὐ πολίτες*», ἐπισημαίνει ὁ χρυσορρόας Ἅγιος, μέχρις ὅτου ἀνακαλύψουμε «*τὴν μέλλουσαν πόλιν*», τὴν ὁποία οὐσιαστικά «*ἐπιζητοῦμεν*».

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι δέν χορταίνει ὁ ἔσω κόσμος μας μέ τίς σκιές τῆς χαρᾶς καί τὰ κακέκτυπα τῶν ἀγαθῶν. Ποθοῦμε τό ἀληθινό, ὅχι τὴν ἀπομίμηση τῆς εὐτυχίας. Γι' αὐτό καί ἡ ἐδῶ ζωή, γράφει ὁ ἅγιος τῆς φυγῆς Γρηγόριος, φαντάζει σάν «*καπνός ἢ καί ὄνειρο ἢ κι ἓνα ἀγριολούλουδο*».

Ὅδοιπόροι ὅλοι μας· καί ὁδοί τὰ ἔτη τῆς ζωῆς μας, μονοπάτια πού τὰ περνοῦμε μόνο μία φορά. Τά ἀφήνουμε πίσω μας καθὼς τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἄλλα ζωγραφίζει ἐμπρός μας,

δίνοντάς μας ἄλλη μία δυνατότητα ἀναζήτησης τοῦ ἀληθινοῦ ἀλλά καί ἀναγνώρισης τοῦ ἐφήμερου. Καθὼς πίσω κοιτοῦμε, φωτοβολίδες μοιάζουν οἱ ἐπιτυχίες μας καί φοῦσκες οἱ ἀποτυχίες μας, διότι εἶναι ὅλα «*σκιές*», ἄλλοῦ εἶναι ἡ ἀλήθεια. «*Τί μαίνη περὶ τὰς σκιάς;*», ρωτᾷ ὁ ἅγιος Χρυσόστομος. Ὅλα μάταια, σκιές! Γιατί λοιπόν τρελαίνεσαι τόσο γιὰ τίς σκιές;

Ἄς ἀφυπνίσουμε τόν νωθρό ἐαυτό μας, καθὼς φέτος θά ξεφυλλίσουμε τό ἡμερολόγιο τοῦ 2018. Διότι, «*ἄδελον*» τό τέλος τῆς παρουσίας ὁδοῦ, ἄδελος «*ἡ ἔξοδος*» ἀπό τὰ παρόντα. Ἄς εἴμαστε νηφάλιοι λοιπόν, ὥστε ἡ κάθε πρωτοχρονιά, πού ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐπιτρέπει νά ζοῦμε, νά γίνεται ἀφορμὴ ἀναθεώρησης προτεραιοτήτων, ἐπιδιώξεων κι ὀνείρων· «*οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν*» (Εβ 13, 14).

Δ. Καλογεράκη

Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ

Τά ἅγια Θεοφάνια εἶναι ἀπό τίς μεγαλύτερες ἐορτές τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐπωφελούμενο ἀπό τὴν καθιερωμένη ἀπό τὴν Πολιτεία ἀργία πλῆθος λαοῦ συρρέει στὸς ναοὺς καὶ στή συνέχεια στὸν τόπο ὅπου γίνεται ὁ καθαγιασμός τῶν ὑδάτων. Ἀπὸ τὴν ἐορταστικὴ ἀτμόσφαιρα λείπουν πολλὰ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῆς παράδοσης αἰώνων, καθὼς ἐμεῖς ἔχουμε χάσει τὸ νόημα ὅχι μόνο αὐτῆς, ἀλλὰ κάθε ἐορτῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλα γίνονται λίγο πολὺ ἐθιμοτυπικά, χωρὶς προσπάθεια ἐμβάθυνσης, χωρὶς οὐσιαστικὴ μέθεξη. Θὰ μπορούσε νὰ ἰσχυριστεῖ κάποιος ὅτι στὸν ὀρυμαγδὸ τῶν κοινωνικῶν μεταβολῶν πάλι καλὰ πού διατηρεῖται αὐτός ὁ, ἔστω χαλαρός, σύνδεσμος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος μέ τὴν πίστη. Γιατί πρέπει νὰ ἀποδεχθοῦμε ὅτι ὁ Ἕλλην, παρά τὴν ἀλλοτρίωση, τὴν ὁποία ἔχει ὑποστεῖ λόγῳ τῆς μεθοδεύσεως τῶν κρατούντων νὰ τὸν ἀποσπᾶσουν ἀπὸ τὰ πατροπαράδοτα καὶ νὰ τὸν καταστήσουν πολίτη τῆς Δύσης, δηλαδή ἄθεο κοσμοπολίτη, αὐτός ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνθίσταται. Ἀνθίσταται μάλιστα χωρὶς ἐπαρκῆ τὴ στήριξη ἀπὸ τοὺς πνευματικούς του ποιμένες, οἱ ὁποῖοι ἐν πολλοῖς φαίνονται νὰ ἔχουν ὑποταχθεῖ στὴν Πολιτεία πού σχεδιάζει τὸν πλήρη ἀποχριστιανισμό τοῦ λαοῦ. Αὐτὸ μαρτυρεῖται ἀπὸ τὴν ἄκρως χλιαρὴ ἀντίδραση στὰ κατὰ καιροὺς ἀντεκκλησιαστικὰ νομοθετήμα-

τα. Ἡ συνύπαρξη κατὰ τίς οὐσιαστικές, γιὰ τὴν Ἐκκλησία, ἀκολουθίες ἢ ἐθιμοτυπικές, γιὰ τοὺς πλείστους πολιτικούς μας, τελετές ἀποσπᾶ μέ τὰ ἱεροτραγικά στιγμιότυπα τῆ σοβαρότητα ἀπὸ τὰ τελούμενα καὶ τὰ ὑποβαθμίζει δραματικά!

Θὰ ἰσχυριστεῖ κάποιος ὅτι αὐτὰ τὰ τραγελαφικὰ συμβαίνουν ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἐπετεύχθη ὁ πλήρης χωρισμός τῆς Πολιτείας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ὅποτε οἱ πολιτικοὶ εἶναι ἐν πολλοῖς ὑποχρεωμένοι ἀπὸ κάποιο πρωτόκολλο νὰ διαδραματίζουν ἄχαρο ρόλο κατὰ τίς ἐκκλησιαστικές ἐορτές. Καὶ καταγγέλλεται συνήθως ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία ὅτι αὐτὴ στέκεται ἐμπόδιο στὸν χωρισμό γιὰ λόγους συμφερόντων, ταπεινῶν, ἀφήνεται νὰ ἐννοηθεῖ, συμφερόντων! Ἡ ἀλήθεια βέβαια εἶναι ὅτι ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία εἶναι ἀνήμερη νὰ ἐμποδίσαι τὴν Πολιτεία νὰ προχωρήσει στὴν πραγμάτωση τῆς βούλησής της, πού εἶναι ἡ περιθωριοποίηση τῆς Ἐκκλησίας. Ἄν ἀκόμη δὲν ἔχει ἐπέλθει ὁ χωρισμός, αὐτὸ ὀφείλεται στὸ ὅτι καὶ οἱ πλεον ἄσπονδοι ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀναγνωρίζουν σιωπηλὰ ὅτι αὐτὴ ἔχει ἀκόμη ἰσχυρὰ ἐρείσματα στὸν λαό μας. Κάνουν λοιπὸν ὑπομονὴ καὶ ἐργάζονται, ὥστε νὰ ἐπιτείνουν τὸν ἐκμαυλισμὸ τῶν συνειδήσεων ἕως ὅτου κάποια μελλοντικὴ γενιά θὰ εἶναι «ῥιμη» νὰ δεχθεῖ ὡς τετελεσμένες τίς ἀποφάσεις.

Θεοφάνια, ἡ μεγάλη γιορτή τῆς φανέρωσης τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Ταπεινός φάνηκε στοὺς ἀνθρώπους ὡς βρέφος ὁ Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ταπεινός προσέρχεται στὸν Ἰορδάνη, νά βαπτιστεῖ σκύβοντας τὸ κεφάλι μπροστά στοῦ πλάσμα του! Δέν τὸν ἀκολουθοῦν οἱ ἰσχυροὶ τῆς ἐποχῆς οὔτε καὶ πολὺς λαός. Οἱ λίγοι μάρτυρες ὁμως τῆς ταπεινωτικῆς ἐκείνης κίνησης τοῦ ἀναμαρτήτου ἐπιβεβαιώνουν τὴ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ Πατέρα καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Χριστός μέ τὸ βάπτισμά του ἁγίασε τὴν κτίση.

Κατὰ κανόνα τὴν ἡμέρα τῶν Θεοφανίων ἐπικρατεῖ ψύχος δριμύ. Καὶ ὁμως σέ κάθε τόπο ἀρκετοὶ κολυμβητές πέφτουν στὴ θάλασσα γιὰ νά πιάσουν τὸν σταυρό, μέ τὸν ὁποῖο ἀγιάζονται τὰ ὕδατα. Εἶναι αὐτὸ παρήγορο σημάδι. Εἶναι συγκινητικές οἱ στιγμές πού διαδραματίζονται. Ὁ κολυμβητὴς πού πιάνει στὰ χέρια του τὸν σταυρό τὸν ἀσπάζεται καὶ ἐκφράζει τὸν ἐνθουσιασμό του, ὅπως καὶ ὁ νικητὴς σέ κάποιο ὀλυμπιακὸ ἄθλημα! Ὅλοι οἱ ἄλλοι σπεύδουν στοῦ μέρους του καὶ ἀσπάζονται μέ τὴ σειρά τους τὸν σταυρό. Ἐξέρχονται στὴν ἀκτὴ καὶ ἐκεῖ ὁ μητροπολίτης βραβεύει τὸν πρῶτο μέ μεταλλικὸ σταυρό καὶ στοὺς ὑπολοίπους προσφέρει ἀναμνηστικὸ δῶρο.

Τὸν ἁγιασμό τῶν ὑδάτων ἀκολουθοῦν κατὰ κανόνα δηλώσεις στὰ ΜΜΕ. Φαίνεται ὅτι πολλοὶ ἱεράρχες υἱοθετοῦν μέ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου τὴν «ξύλινη» γλῶσσα τῶν πολιτικῶν. Ἀπευθύνουν κοσμικὲς εὐχές καὶ μηνύματα ἐνδοκοσμικῆς αἰσιοδοξίας παντελῶς ἀθεμελίωτης, ὡσάν νά ἀγνοοῦν ὅτι ἐπίκεντρο τοῦ κηρύγματος τόσο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ὅσο καὶ τοῦ Κυρίου μας ἦταν τὸ «μετανοεῖτε»! Ὡς κατακλείδα μάλιστα ἔχουν τὴν κοσμικότερη εὐχή «χρόνια πολλά»!

Θλιβερές εἶναι καὶ οἱ δηλώσεις στὰ ΜΜΕ τῶν πολιτικῶν σχεδόν ὅλου τοῦ πολιτικοῦ φάσματος. Ἀπευθύνονται στὸν λαὸ κάνοντας χρῆση ἐνός ἀρρωστημένου συμβολισμοῦ περὶ φωτισμοῦ ἀγνοώντας προκλητικὰ τὸν Χριστό, «τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν τὸ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον».

Ὁ λαὸς μπροστά στὰ ἔκτροπα αὐτὰ χάνει τὸ νόημα τοῦ λειτουργικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χρόνου καὶ ἐκλαμβάνει τὰ πάντα ὡς κακόγουστη ἀναπαράσταση. Ποῦ ἐκεῖνα τὰ χρόνια τῆς εὐλογίας, τότε πού ὅλοι ἔσπευδαν ταπεινά νά ἐφοδιαστοῦν μέ τὸν «μικρὸ» ἁγιασμό τῆς παραμονῆς, γιὰ νά ραντίσουν ὑποστατικά, στάβλους καὶ χωράφια; Ποῦ τὰ χρόνια ἐκεῖνα πού ὅλη ἡ οἰκογένεια ἔπινε ἀπὸ τὸν «μεγάλου» ἁγιασμό κάνοντας τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ ζητώντας ἀπὸ τὸν βαπτισθέντα στὸν Ἰορδάνη Χριστὸ πλούσιο τὸν φωτισμὸ στὸν ταπεινὸ καθημερινὸ της βίῃ; Σήμερα αἰσθανόμαστε αὐτάρκειες σέ φωτισμὸ μέ τὰ τόσα φῶτα τῆς τεχνολογίας. Πάλι καλὰ πού τοῦ κάνουμε τὴ χάρη καὶ ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὴ θαλπωρὴ τῆς οἰκίας μας μεταβαίνουμε στὸν τόπο τῆς «διαδικασίας». Ἡ ἀλαζονεία μας δέν μᾶς ἐπιτρέπει νά ἀναφωνήσουμε ὅπως ὁ Γκαῖτε: «Ἰδοὺ ἐγὼ μέ τόσα φῶτα τυφλός, τυφλός ὅπως καὶ πρῶτα»!

Βιώνουμε βαθειὰ πνευματικὴ παρακμή, τὴν ὁποία ὁμως δέν ἀντιλαμβανόμαστε, ὥστε νά ἀποζητήσουμε τὸν φωτισμὸ μας. Κλείνουμε τὰ αὐτιά μας στὴν ἔκκληση τοῦ ταπεινοῦ Χριστοῦ: «Ἐγὼ εἰμί τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰω 8,12)!

Ἀπ. Παπαδημητρίου

Προσεγγίσεις στην Παλαιά Διαθήκη

Ἀξιοπιστία καί θεοπνευστία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

Διατηρώντας τή νέα χρονιά τή στήλη «Προσεγγίσεις στην Παλαιά Διαθήκη», θά ἐπιχειρήσουμε μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ νά προσεγγίσουμε τά ἱστορικά της βιβλία. Οἱ ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μας, πρὶν ἀπό χρόνια, εἶχαν τήν εὐκαιρία νά ἔλθουν σέ ἐπαφή μέ τόν προφητικό λόγο, ἐνῶ τελευταῖα πῆραν μιὰ γεύση ἀπό τό Ψαλτήρι, πού ἀνήκει στά ποιητικά της κείμενα. Φέτος, θά κά-νουμε μιὰ ξενάγηση σέ βασικούς σταθμούς τῆς ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁδηγός μας σ' αὐτήν τήν ξενάγηση θά εἶναι τά μαθήματα τοῦ μακαριστοῦ διδασκάλου τῆς Ἀδελφότητός μας κ. Στεργίου Σάκκου, ὁ ὁποῖος ἐρμήνευσε «Ἐκλεκτές περικοπές τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης» σέ Κύκλους μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Ἡ πολεμική, βέβαια, ἐναντίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης δέν ἔπαψε καί στίς μέρες μας νά ὑφίσταται. Ἐξαπολύονται συχνά ποικίλες κατηγορίες καί σφοδρές ἐπιθέσεις. Φοβερότερος ἐχθρός, ὡστόσο, παραμένει ἡ ἀγνοια τῶν πιστῶν. Γιά τόν λόγο αὐτό, θεωροῦμε ἀναγκαῖα ὄχι μόνο τή διατήρηση αὐτῆς τῆς στήλης, ἀλλά καί τήν εἰσαγωγή πού ἀκολουθεῖ σχετικά μέ τήν ἀξιοπιστία καί τή θεοπνευστία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Στά περιορισμένα ὅρια ἐνός ἄρθρου ἀσφαλῶς δέν θά ἦταν δυνατόν νά ἀναπτυχθεῖ ἓνα τόσο σοβαρό θέμα ὅπως εἶναι ἡ ἀξιοπιστία καί ἡ θεοπνευστία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐν-τούτοις, ἔστω καί λίγες μόνο ἀπό τίς μαρτυρίες ἀρκοῦν γιά νά κατατοπί-σουν καί νά πείσουν κάθε ἀπροκατά-ληπτο ἐρευνητή.

Γιά τήν ἀξιοπιστία καί τή θεοπνευ-

στία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος (βλ. Μθ 22,43· Λκ 24, 25-27.43-44), ἀλλά καί ὅλη ἡ Καινὴ Διαθήκη, καθὼς βρίσκουμε διάσπαρ-τα στά βιβλία της ἑκατοντάδες χωρία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὅσοι, λοιπόν, ζητοῦν νά ἀπορρίψουν τήν Παλαιά Διαθήκη, ἀπορρίπτουν οὐσιαστικά καί ἓνα μεγάλο μέρος τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ξεκάθαρη καί διαφωτιστική εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ ἀποστόλου Παύλου· «Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάσαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ» (Ἐβ 1, 1-2). Ὁ Θεὸς ποῦ μίλησε στά χρόνια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μέ τούς προφήτες, ὁ ἴδιος Θεὸς μίλησε καί στά χρόνια τῆς Καινῆς Διαθήκης μέ τόν Υἱό του.

Μέ σαφήνεια δηλώνει καί ὁ ἀπόστολος Πέτρος· «Οὐ γάρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτέ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι» (Β' Πέ 1,21). Δέν εἶναι ἀνθρώπινα λόγια οἱ προφητεῖες, ἀλλά λέχθηκαν ἀπό ἁγίους ἀνθρώπους μέ τὴν ἔμπνευση τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων γράφει χαρακτηριστικά στίς Κατηχήσεις του: «Ἐνα εἶναι τό ἅγιο Πνεῦμα. Αὐτό φωτίζει τίς ψυχές τῶν δικαίων, αὐτό μιλάει μέ τό στόμα τῶν προφητῶν, αὐτό καί μέ τό στόμα τῶν ἀποστόλων στά χρόνια τῆς Καινῆς Διαθήκης».

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἐπίσης, τονίζει: «Πολλάκις εἶπον ὅτι δύο Διαθῆκαι καὶ δύο παιδίσκαι καὶ δύο ἀδελφαὶ τὸν ἕνα Δεσπότην δορυφοροῦσι. Κύριος παρὰ προφήταις καταγγέλλεται· Χριστὸς ἐν καινῇ κηρύσσεται· οὐ καινὰ τὰ καινὰ· προέλαβε γὰρ τὰ παλαιά· οὐκ ἐσβέσθη τὰ παλαιά· ἡρμηνεύθη γὰρ ἐν τῇ καινῇ». Καί ἡ Παλαιὰ καί ἡ Καινὴ Διαθήκη τὸν ἴδιο Κύριο ὑπηρετοῦν. Αὐτὸς καταγγέλλεται ἀπὸ τούς προφήτες, αὐτὸς κηρύσσεται καί ἀπὸ τούς ἀποστόλους. Δέν πάλωσε ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὥστε νά τὴν παραθεωρήσουμε, νά

τὴν πετάξουμε καί νά πάρουμε τὴν καινούργια. Λέγεται παλαιά, διότι προηγήθηκε, γράφτηκε νωρίτερα. Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀκολουθεῖ καί ἐρμηνεύει τὴν Παλαιά. «Ἐν γὰρ ἀμφοτέραις (στὴν Παλαιά καί στὴν Καινὴ Διαθήκη) τὸ Πνεῦμα», σημειώνει ἐπιγραμματικά ὁ ἅγιος πατέρας. Ἀναφέρει μάλιστα καί τό ἐξῆς παράδειγμα: «Συμβαίνει μέ τίς δύο Διαθῆκες ὅ,τι καί μέ τούς δασκάλους. Ὁ δάσκαλος ποῦ παραλαμβάνει τό παιδί ἀπὸ τῆ μητέρα του τοῦ μαθαίνει τὰ πρῶτα γράμματα. Ἐκεῖνος ποῦ τό παραλαμβάνει ἀπὸ προηγούμενο δάσκαλο τό ὀδηγεῖ σέ ὑψηλότερη διδασκαλία. Αὐτό συνέβη καί μέ τόν Μωυσῆ καί τόν Παῦλο καί τόν Ἰωάννη. Ὁ Μωυσῆς παρέλαβε τὴν ἀνθρώπινη φύση μας, ὅταν αὐτὴ ἀγνοοῦσε τὰ πάντα περὶ τοῦ Θεοῦ, καί τῆς δίδαξε τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς θεογνωσίας. Ἐνῶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος παρέλαβαν τούς ἀνθρώπους ἀπὸ τόν Μωυσῆ καί τούς ὀδηγοῦν ψηλότερα».

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὅπως διαβάζουμε στίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἦταν τό κύριο ἀνάγνωσμα στίς συνάξεις τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Ἀλλά καί μέχρι σήμερα πλούσια εἶναι ἡ παρουσία της σέ ὅλες τίς Ἀκολουθίες. Συνδέονται ἀχώριστα ἡ Παλαιὰ καί ἡ Καινὴ Διαθήκη ὡς θεόπνευστα ἱερά γράμματα. Ἔτσι ὁ Θεὸς καθόρισε, ὥστε τό ἕνα βιβλίον νά συμπληρώνει τό ἄλλο στὴν ἀλήθεια τῆς σωτηρίας καί νά τό ὁλοκληρώνει ὡς πρὸς τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι ἀναγκαῖο, βέβαια, νά γνωρίζουμε τό ἐξῆς: Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη περιέχει τρία μέρη, τό δογματικό, τό ἡθικό καί τό τελετουργικό. Τό δογμα-

τικό μέρος, ή αποκάλυψη του ενός καί αληθινού Θεού, μένει στον αιώνα. Τό ήθικό, ό νόμος πού καθορίζει τίς διαπροσωπικές μας σχέσεις, στην Καινή Διαθήκη τελειοποιείται. Τό λειτουργικό μέρος, δηλαδή ή ιουδαϊκή θρησκεία -τά σάββατα, ή περιτομή, οί νουμηνίες, οί θυσίες κτλ.-, μετά την απολυτρωτική θυσία του Κυρίου μας καταργείται.

Η πίστη μας στηρίζεται σ' έναν μοναδικό τρίποδα, ώστε νά μένει ασάλευτη μέσ στους αιώνες: α) στην Παλαιά Διαθήκη, πού περιέχει πλήθος προφητειών γιά τό πρόσωπο του 'Ιησού Χριστού καί τό λυτρωτικό του έργο, β) στην Καινή Διαθήκη, πού μέ την ιστορία της έρχεται νά επιβεβαιώσει καί νά έκπληρώσει όσα προφητεύθηκαν στην Παλαιά Διαθήκη καί γ) στην παράδοση της Έκκλησίας, πού μέ τή θεία λατρεία της μās έξασφαλίζει τή δυνατότητα νά απολαμβάνουμε έμπειρικά πλέον τή λύτρωση πού προφητεύθηκε στην Παλαιά Διαθήκη καί πραγματοποιήθηκε στά χρόνια της Καινής Διαθήκης.

Πρωτοχρονιάτικα

Στής άποδημίας την άδεια φωλιά
λαθροβιώνει ή άποσταμένη έλπίδα,
κι ή άγουρη ζωή φάχνει τίς άκρες της.

Ανάμεσα στής ψυχής την ιερότητα
καί τής άμαρτίας τή σαγήνη,
μία λέξη αίωρείται, ή μετάνοια.

Άν τό θαύμα γίνει άποδεκτό,
λουτρό θά άπαιτήσει ή βρομιά
κι ή έπιστροφή τ' άσώτου πανηγύρι.

Δέ θέλει άσπήμι ή συγχώρεση
καί μέ χρυσό δέν αγοράζεται
δωρεάν κι άθόρυβα προσφέρεται!

Όσάν μωρό, στής άγάπης την άγκάλη,
θά κουρνιασει τής άσωτίας ή μωρία,
τήν ασφάλεια τής ταπεινώσης γιά νά θηλάσει.

Κι άν χάθηκαν τά όνειρα τ' άπατηλά,
ώσάν καπνός στ' άνέμου τό γιορτάσι,
τώρα, αεράκι σέ ροδώνω οί χαρές...

Κι άν θλίψεις -κύμα μανιασμένο-
σπάσαν τά ξάρτια, σκίσαν τά πανιά,
βρήκε, μέ θάρρος, την άκτ ή ναυαγός!

Φωτιά πού καίει τό «ήμαρτον»
λαμπάδιασε τά σάπια καί τά ρυπαρά,
κερί άναμμένο άφησε την καθαρή καρδιά!

Ποιός άγαπώ, ποιός άγαπιέται;
Του Πατέρα μέριμνα ή εύτυχία μας,
σέ χρόνους πού φεύγουν κνητημένοι...

Φωτεινή Φωτιάδου - Κωνσταντίνου

Ἀπό τίς παιδαγωγικές ἀρχές τοῦ Μεγάλου Βασιλείου

Ὁ Μέγας Βασίλειος, ἓνα ἀπό τὰ μεγαλύτερα ἀναστήματα τῆς ιστορίας, κάτοχος ὅλων σχεδόν τῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων τῆς ἐποχῆς του, ἀγωνιστής καί ἀνδρεῖος ὑπερασπιστής τῆς πίστες μας, ἄφησε φωτεινά τὰ ἴχνη τῆς διάβασής του, παρά τή σύντομη βιοτή του. Ἐξοχος κοινωνικός ἐργάτης καί ἀναμορφωτής ἀνήκει στούς κορυφαίους παιδαγωγούς τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ καί τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Τό σπουδαῖο παιδαγωγικό ἔργο του τόν καθιστᾷ ἕναν ἀπό τούς σημαντικότερους φωστῆρες ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Κομβικό σημεῖο στή διδασκαλία του ἀποτελεῖ ἡ θέση τῆς χριστιανικῆς παιδείας, στήν ὁποία ἀποδίδει ἐξέχουσα σημασία. Ὡς κύριο ἄξονά της θεωροῦσε τήν καλλιέργεια τῆς ψυχῆς καί τήν ἠθική διαπαιδαγώγηση τῶν παιδιῶν: «Ἀγωγή τις ὠφέλιμος τῇ ψυχῇ, ἐπιπόνως πολλάκις τῶν ἀπό κακίας κηλίδων αὐτήν ἐκκαθαίρουσα», σημειώνει. Σκοπός της νά γίνουν οἱ μαθητές ἄξιοι «τῆς ἄνω πολιτείας», δηλαδή τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Γνωστή, ἐξάλλου, εἶναι ἡ πραγματεία του μέ τίτλο «Πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων», στήν ὁποία ἀποτυπώνονται πολλές ἀπό τίς παιδαγωγικές του ἀντιλήψεις. Θέμα της ἀποτελεῖ ἡ σημαντικότητα καί ἡ ἀξία τῆς θύραθεν παιδείας, καθὼς καί ἡ σχέση της μέ τή χριστιανική. Ὁ ἐμφιλόσοφος ἱεράρχης μέ τό ἔργο

του αυτό γεφυροποιεί την αρχαιοελληνική παιδεία με τη χριστιανική υπό τό πρίσμα του εὐαγγελίου καί με σαφήνεια διατυπώνει την ὑπεροχή της κατά Θεόν σοφίας ἔναντι της κοσμικῆς γνώσεως. Πιστεύει ὅτι ὁ προπαρασκευαστικός ρόλος της θύραθεν κλασικῆς παιδείας βοηθεῖ τοὺς νεαροὺς χριστιανούς νά εἰσαχθοῦν στά «ἱερὰ καί ἀπόρρητα παιδεύματα», δηλαδή στή χριστιανική διδασκαλία. Γι' αὐτό ἀποφαίνεται: «Οὐκ ἄχρηστον ψυχαῖς μαθήματα τὰ ἔξωθεν».

Ἀπό τὰ ἀρχαῖα κείμενα συνιστᾶ νά μελετοῦν οἱ νέοι τὰ ἔργα ἐκεῖνα πού προβάλλουν τήν ἀρετή καί καταδικάζουν τήν πονηρία καί τίς φαῦλες πράξεις. Ἡ ἔξωθεν σοφία ἔχει βέβαια πλάνες καί μύθους· ἔτσι ὁμως οἱ νέοι θά ἐκτιμήσουν τό ὕψος καί τό μεγαλεῖο τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν· «Οὐ πάντα ἐξῆς παραδεκτέον ἡμῖν, ἀλλ' ὅσα χρήσιμα», γράφει. Ἐκεῖνο τό ὁποῖο ὁ Μέγας Βασίλειος ἀπορρίπτει παντελῶς ἀπό τήν αρχαιοελληνική παιδεία εἶναι ἡ περί θεῶν μυθολογία.

Ἰδιαίτερα προτρέπει τοὺς νέους νά ἐνεργοῦν ὅπως ἡ μέλισσα, ἡ ὁποία πετάει ἀπό ἄνθος σέ ἄνθος γιά νά συλλέξει μόνο ὅσα εἶναι ὠφέλιμα, ἀδιαφορώντας γιά τὰ θρόμικα καί ἀκάθαρτα. Ἀλλά καί ἀπό τήν τριανταφυλλιά, τονίζει, δρέπουμε τὰ ἄνθη, ἐνῶ ἀποφεύγουμε μετά προσοχῆς τὰ ἀγκάθια. «Οὕτω καί ἐπὶ τῶν τοιούτων λόγων ὅσον χρησιμον καρπωσάμενοι τὸ θλαβερόν φυλαξώμεθα», διδάσκει. Πράγματι, οἱ χριστιανοὶ νέοι μποροῦν νά βροῦν στήν κλασική φιλολογία ἀξιοθαύμαστα ἠθικά διδάγματα καί παραδείγματα ἐνάρετης ζωῆς. Θεωρεῖ μάλιστα πῶς ὅλη ἡ ὁμηρικὴ ποίηση ἀποτελεῖ ἔπαινο τῆς ἀρετῆς.

Σχετικά μέ τόν ρόλο τῆς οἰκογένειας στήν ἀγωγή τῶν νέων ἐπισημαίνει ὅτι οἱ γονεῖς θά πρέπει νά ἀγαποῦν τὰ παιδιὰ τους καί νά ἐνδιαφέρονται γιά τή σωματική καί πνευματική τους ὑγεία. Ἡ εὐθύνη αὐτὴ τοὺς ἐπιβάλλει νά ζοῦν ζωὴ ἠθική, ἡ ὁποία θά μπορεῖ νά λειτουργήσῃ ὡς πρότυπο πρὸς μίμηση γιά τὰ παιδιὰ τους. Οἱ γονεῖς ὀφείλουν νά σέβονται τή ζωὴ καί τήν ἐλευθερία τῶν παιδιῶν τους καί ἐκεῖνα μέ τή σειρά τους νά ἀγαποῦν καί νά σέβονται τοὺς γονεῖς τους.

Ἐξαίροντας τό διδασκαλικό ἐπάγγελμα, τό χαρακτηρίζει ὡς ὑπηρεσία, πού ἐκπληρώνεται κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Θεοῦ, καί προτρέπει τοὺς διδασκάλους νά εἶναι προσεκτικοὶ στήν ἀποστολή τους. Ὁ διδάσκαλος, λέγει, ὀφείλει νά ἀγαπᾷ τόν Θεό, νά εἶναι ἀρχέτυπο βίου, νόμος ἔμψυχος καί κανόνας ἀρετῆς. Ἀπαραίτητο ἐργαλεῖο του ἀποτελεῖ ἡ μελέτη τῆς ἁγίας Γραφῆς καί ἡ βίωση τῶν ἀληθειῶν τῆς. Ἐχει τήν ὑποχρέωση νά φροντίζει μέ μεγάλη ἀγάπη καί ζῆλο, μέ κάθε τρόπο καί μέχρι θανάτου «περὶ τῶν διδασκομένων». Χρέος του εἶναι ἡ μελέτη τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου καί μάλιστα τῶν νέων ἀνθρώπων.

Ὑπογραμμίζει ἀκόμη ὅτι ὁ δάσκαλος χρειάζεται νά διδάσκει μέ παραστατικότητα καί ἐποπτικότητα, ἀποσαφηνίζοντας τό περιεχόμενο τῶν μαθημάτων. Ἐπιπλέον, ἡ προσθήκη νέων γνώσεων καλὸ εἶναι νά γίνεται μέ σταθεροὺς καί ἀργοὺς ρυθμούς, γιά νά μπορεῖ ὁ νέος νά τίς ἀφομοιώνει. Νά προχωρεῖ ἀπὸ τὰ εὐκολότερα στά δυσκολότερα καί νά ἐπικεντρώνεται σέ ἓνα θέμα κάθε φορά. Γιά τὰ μικρά παιδιὰ προτείνει τή χρῆση τῆς διηγημα-

τικής μορφής διδασκαλίας και παρουσιάζει σχε-
τικά υποδείγματα από την Παλαιά Διαθήκη. Τό δι-
δακτικό κλίμα νά εἶναι εὐχάριστο καί νά ἐπικρατεῖ
χαρούμενη ἀτμόσφαιρα, διότι τότε τά παιδιά
προσλαμβάνουν καλύτερα καί ἐντυπώνουν ἀπο-
τελεσματικότερα τά μαθήματα. Ἡ ἐπανάληψη
ἀποτελεῖ σημαντική παράμετρο τῆς διδασκαλίας,
γιά νά μπορέσουν νά παραμείνουν στή μνήμη τά
διδαχθέντα.

Σχετικά μέ τίς ποινές ἔχει τήν ἄποψη πώς θά
πρέπει νά ἐπιβάλλονται· ἀλλά νά εἶναι πάντα ἀνά-
λογες τοῦ παραπτώματος καί νά χρησιμοποιοῦν-
ται κλιμακωτά καί συνετά. Ἡ ὑπερβολή φέρνει
ἀντίθετα καί δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Φυσικά,
παράλληλα νά ὑπάρχουν καί οἱ ἀμοιβές, οἱ ὁποῖες
θά χρησιμοποιοῦνται μέ τήν ἴδια λογική τῆς κλι-
μάκωσης καί τῆς σύνεσης.

Ἀλλά καί ὁ μαθητής ἀπό τήν πλευρά του νά
προσέχει κατά τήν παράδοση τοῦ μαθήματος,
ἀφοῦ χωρίς τήν προσοχή, σέ τίποτε δέν ὠφελεῖ
ὁ δάσκαλος. Ὁ φωτισμένος ἱεράρχης θέλει τόν
μαθητή πράο, φιλομαθῆ, νά σιωπᾷ, νά ἐρωτᾷ, νά
ἀποκρίνεται καί νά ἀκροᾶται μέ εὐσχήμονα τρό-
πο. Ἀρετή τοῦ μαθητή εἶναι νά τιμᾷ καί νά ἀγαπᾷ
τόν δάσκαλο ὡς πατέρα καί νά προσπαθεῖ νά τόν
μιμεῖται. Ἐπιπλέον τονίζει ὅτι χρέος τῶν μεγάλων
εἶναι νά φροντίζουν καί γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν
αἰσθημάτων τῶν παιδιῶν. Ἡ μουσική καί περισσό-
τερο οἱ ψαλμοί συντελοῦν σέ αὐτό. Ἔτσι κατα-
στέλλονται οἱ κυματισμοί τῶν λογισμῶν καί ἐ-
πέρχεται γαλήνη καί ἀγάπη στίς ψυχές τους.

Ἀναντίρρητα, πολλές βασικές ἀρχές τῆς σύγ-
χρονης διδακτικῆς μεθοδολογίας ἔχουν τίς ρίζες
τους στήν παιδαγωγική τοῦ οὐρανοφάντορα Ἀ-
γίου καί γενικότερα τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς
Ἐκκλησίας μας. Τά μηνύματά τους διαχρονικά καί
πάντα ἐπίκαιρα ἔχουν αἰώνιο βεληνεκές. Αὐτή
ἡ ἀνέκλειπτη πατερική κληρονομιά βρίσκεται
μπροστά μας καί μᾶς προ(σ)καλεῖ νά τή γνωρί-
σουμε, νά τήν ἀγαπήσουμε καί νά τή μεταλαμπα-
δεύσουμε στίς ἐπόμενες γενιές.

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

ΔΩΡΕΕΣ

Γιά τήν Ἀδελφότητα

Ἀνθυμίδου Εὐδοκία, εἰς
μνήμην Μαλαματῆς Χαρα-
λάμπους, 20€ * Ἀνώνυμη,
εἰς μνήμην συζύγου Ζαφει-
ρίου, 50€ * Δουλκερίδης Ἰω-
άννης, εἰς μνήμην Σάββα
Ξανθοπούλου, 100€ * Κου-
νατίδου Ἀναστασία 40€ *
Κωνσταντινίδου Ἀνατολή
10€ * Μπάτσιος Ἀβραάμ, εἰς
μνήμην συζύγου Μαρίας,
100€ * Ὁμάδα Μόνικα-Φιλο-
θέη, εἰς μνήμην Μαργαρί-
τας Μουστακλή, 170€.

Γιά τό Περιοδικό

Καλαμπόκα Ἀγγελική 10€ *
Κωνσταντινίδου Ἀνατολή
10€ * Μπέτου Εὐθυμία 10€
* Νασούφη Ἀθηνᾶ 10€ *
Στυλιανοῦ Ἑλένη 20€.

Γιά τήν Κατασκήνωση

Βελενίδου Εἰρήνη 50€ *
Βουδούρη Ἀλεξάνδρα, εἰς
μνήμην Ἀλεξάνδρου Χαίτο-
γλου, Μαρίας, Ἰωάννου, 50€
* Γ. Π. 20€ * Κ.Δ. 400€ * Μο-
σχούλα Γραμματῆ, εἰς μνή-
μην Δημητρίου καί Χρήστου
Ἀσλανίδη, 50€ * Π.Α. 100€ *
Σ.Ν. 500€ * Τ.Σ. 500€ * Τσο-
χαταρίδου Μαρία 40€ * Τ.Χ.
40€ * Χ.Γ. 1.500€ * Ἀνώνυ-
μος, εἰς μνήμην Νικολάου
Ζιώγα, 1.250€ * Ἀνώνυμος
500€ * Ἀνώνυμος 200€.

Γιά τή Φιλανθρωπία

Λαζαρίδου Χρυσή 40€.

Γιά τίς Φυλακές

Τάσιου Κυριακή 50€ * Ἀχμα-
νίδης Στέργιος 50€ * Ἀνώ-
νυμος 20€.

Ο ζωντανός Θεός ο σωτήρας μας

Σήμερα άκουσαμε τήν ιστορία του Ζαχαρίου, από τό κατά Λουκᾶν Εὐαγγέλιο (19,1-10), καί μιά περικοπή ἀπό τήν Α΄ Πρός Τιμόθεον Ἐπιστολή (4,9-15). Ὅσα γράφει στήν ἐπιστολή αὐτή ὁ ἀπόστολος Παῦλος δέν τά ἀπευθύνει μόνο στόν Τιμόθεο, ἀλλά καί σέ ὅλους τούς πιστούς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ μας, ὅλων τῶν αἰώνων. Καί ἐπειδὴ τά λόγια πού θά μελετήσουμε αὐτή τήν ὥρα εἶναι πολύ ἀναγκαῖα γιά τήν πνευματική μας διατροφή καί γιά τήν προκοπή μας, παρακαλῶ τό Πνεῦμα τό ἅγιο νά φωτίσει ὅλους ἐμᾶς πού μαθητεύουμε στό σχολεῖο τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νά μποῦν στή σκέψη μας καί στήν καρδιά μας.

Γράφει, λοιπόν, ὁ ἀπόστολος· «εἰς τοῦτο γάρ καί κοπιῶμεν καί ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν». Δηλαδή δέν ἐλπίζουμε, δέν πιστεύουμε σέ ψεύτικους θεούς, σέ φαντάσματα, σέ ξόανα καί εἰδῶλα. Ὁ Θεός πού πιστεύουμε εἶναι ζωντανός. Εἶναι ὁ Θεός πού δημιουργεῖ τά σύμπαντα, κυβερνάει τόν κόσμο. Τήν ὕπαρξη καί τήν παρουσία του βεβαιώνει ἡ ἁρμονία καί ἡ τάξη, ἡ σκοπιμότητα καί ἡ ἀκρίβεια, ὅλο τό μεγαλεῖο πού ἔχει τό σύμπαν. Ἀλλά καί τό τίς τῆς καρδιάς μας συνεχῶς μᾶς ὑπενθυμίζει αὐτή τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ.

Ὁ Θεός ὅμως πού εἶναι ζωντανός δέν εἶναι ἀπλῶς ὁ Θεός τοῦ σύμπαντος, εἶναι ὁ Θεός πού ἐγίνε ἀνθρωπος καί ἔγραψε ἱστορία καί συνέδεσε τήν ἱστορία του μέ τή δική μας, γιά νά συνδέσουμε κι ἐμεῖς τήν ἱστορία μας μέ τή δική του. Μπήκε στόν χρόνο, στήν τροχιά τῆς ἀνθρωπίνης ἑλξεως, γιά νά ἀποσπασθοῦμε ἐμεῖς ἀπό τήν ἑλξη αὐτή καί νά μποῦμε στήν ἑλξη τοῦ αἰωνίου καί νά βρεθοῦμε στήν ἀγκαλιά τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία συνέχει ἡμᾶς, ὅπως λέγει ἄλλοι ὁ ἀπόστολος Παῦλος (βλ. Β΄ Κο 5,14). Εἶναι ὁ Θεός ὁ ὁποῖος πέθανε καί ἀναστήθηκε. Γι' αὐτό καί εἶναι ζωντανός, ὅπως τό λέγει στήν Ἀποκάλυψη ὅτι «ἐγενόμην νεκρός, καί ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων» (1,18). Εἶναι ζωντανός!

Σ' αὐτόν, λοιπόν, τόν Θεό πιστεύει ὄχι μόνο ὁ Παῦλος καί ὁ Τιμόθεος ἀλλά ὅλα τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας καί γι' αὐτό εἴμαστε ἐτοιμοί καί πρόθυμοι ὅ,τι προστάζει ὁ ζωντανός Κύριός μας νά τό ἐκτελέσουμε, κι ἂν ἀκόμη ἀπαιτεῖ ἡ ζωὴ μας νά περάσει ἀπό κόπους, ἀπό βάσανα καί μαρτύρια. «Εἰς τοῦτο γάρ καί κοπιῶμεν καί ὀνειδιζόμεθα», δηλαδή ἐξευτελιζόμαστε. Γιατί; «Ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι».

Ὁ Θεός μας ὁ ζωντανός «ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν». Αὐτό εἶναι δύσκολο νά τό καταλάβουμε. Ἀφοῦ ὁ Θεός μας ὁ ζωντανός, στόν ὁποῖο ἐλπίζουμε, εἶναι σωτήρας ὅλων, πῶς εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἰδιαίτερα τῶν πιστῶν;

Ἐδῶ βρίσκεται τό μεγαλύτερο μυστικό τῆς ζωῆς μας ἀλλά καί τό μεγαλύτερο πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Θεός πράγματι εἶναι σωτήρας ὅλου τοῦ κόσμου, ὅπως μᾶς τό ἀποκαλύπτει ἡ ἀγία Γραφή· «θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α΄ Τι 2,4), «μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καί ζῆν αὐτὸν» (Ἰζ 18,23), βεβαιώνει. Ἀλλὰ ἐνῶ εἶναι σωτήρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων, δέν σώζονται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Ποιοί σώζονται; Μόνον ἐκεῖνοι πού πιστεύουν. Μεγάλος λόγος αὐτός!

Ὁ Θεός εἶναι παντοδύναμος· καί ὁμως, ἂν ὁ ἄνθρωπος δέν θέλει νά σωθεῖ, ὁ Θεός δέν μπορεῖ νά τὸν σώσει. Μᾶς ἔπλασε ἐλεύθερους καί δέν ἀφαιρεῖ τὴν ἐλευθερία μας. Κάνει τό πᾶν γιὰ τὴ σωτηρία μας, ἀλλὰ ποτέ μὰ ποτέ δέν μᾶς σώζει διὰ τῆς βίας. Διότι ἂν σωθοῦμε διὰ τῆς βίας, τότε παύουμε νά εἴμαστε ἄνθρωποι. Θὰ εἴμαστε σάν τὰ λευκά περιστέρια καί τὰ ἀθῶα προβατάκια, ἀγιογραφίες καί ὄχι ἄγιοι. Θέλει, λοιπόν, ὁ Θεός νά συνεργαστοῦμε μαζί του γιὰ νά σωθοῦμε. Ἔτσι στρώνει τό τραπέζι του καί καλεῖ τοὺς πεινασμένους νά φᾶνε. Ἀνοίγει τὴν πηγὴ καί καλεῖ τοὺς διψασμένους νά ξεδιψᾶσουν. Προσφέρει τὰ φάρμακα σ' ὅλους τοὺς ἀρρώστους γιὰ νά γιатρευτοῦν, ἀλλὰ γιатρεύονται ὅσοι χρησιμοποιοῦν τὰ φάρμακά του. Ξεδιψοῦν ὅσοι πίνουν ἀπὸ τὴν πηγὴ του. Χορταίνουν ὅσοι τρέφονται μέ τὸν λόγο πού δίδει καί μέ τό Σῶμα του καί μέ τό Αἷμα του. Οἱ ἄλλοι μένουν ἐκτός τῆς σωτηρίας δυστυχεῖς καί ταλαίπωροι, ἐπειδὴ δέν θέλουν νά σωθοῦν.

Καί ποιοί εἶναι αὐτοί; Εἶναι ὅσοι δέν θέλουν νά μετανοήσουν. Ἄν θέλει νά μετανοήσῃ, ὁ ὅποιοσδήποτε μπορεῖ νά σωθεῖ. Παράδειγμα ὁ ἄνθρωπος τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου, ὁ Ζακχαῖος. Δέν εἶναι ἀπλῶς τελώνης, ἀλλὰ ἀρχιτελώνης, πού σημαίνει ἀρχιλήσταρχος, ἀρχιεκμεταλλευτής. Ὅμως, καί γι' αὐτὸν ἦλθε ὁ Χριστός στὸν κόσμο. Καί πραγματικά, ὁ Ζακχαῖος συνάντησε τὸν Ἰησοῦ, μετανόησε καί σώθηκε. Τό βεβαίωσε ὁ Κύριος· «σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο».

Αὐτό εἶναι τό σημερινό μήνυμα τῆς Ἐκκλησίας μας πού ἀπευθύνεται σέ μᾶς, σέ ὅλα τὰ τέκνα της, ἀλλὰ καί σέ ὅλο τὸν κόσμο: Ὁ Θεός ὑπάρχει, εἶναι ζωντανός. Ἄν ἔχει ὁ ἄνθρωπος τὰ μάτια του ἀνοιχτά τὸν βλέπει, τὰ αὐτιά του ὑγιῇ τὸν ἀκούει, τὴν καρδιά του εὐαίσθητη τὸν αἰσθάνεται. Σ' αὐτὸν τὸν Θεό πιστεύουμε, σ' αὐτὸν τὸν Θεό ἐλπίζουμε, αὐτὸν τὸν Θεό ἀγαποῦμε. Κι αὐτός ὁ Θεός εἶναι ὁ σωτήρας μας. Θέλει νά σωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, φθάνει νά θέλουν καί ἐκεῖνοι. Καί θέλω νά σωθῶ, ὅταν μετανοῶ.

Στέργιος Ν. Σάκκος
(Κυ 24-1-93, Δράμα)

Ὅταν τρέφεις τὰ μάτια σου μέ σκοτάδι, ὅταν τ' ἀνοίγεις συνέχεια στή νύχτα
 καί ἀρνεῖσαι νά γευθοῦν τή χαρά τῆς μέρας,
 πῶς προσδοκᾷς ν' ἀγαποῦν καί νά χαίρονται τό φῶς;
 Πονοῦν, ὑποφέρουν ὅταν ἀντικρύζουν τό φῶς.
 Θολώνουν καί στίς πρωινές ἀκόμη ἀκτίνες τοῦ ἡλίου.
 Εἶναι ὁδύνη τό φῶς στά μάτια πού ἔμαθαν γιά φῶς τους τό σκοτάδι, τό ξέρεις...
 Ὅπως ξέρεις καλά ὅτι ὁδύνη στά ἴδια μάτια εἶναι καί ἡ ἀλήθεια.
 Λές ὅτι σέ θέλγει ἡ ἀλήθεια, πῶς τήν ποθεῖς ἀθεράπευτα·
 κι ὅμως τήν ψάχνεις μονότροπα στούς δρόμους τοῦ μυαλοῦ σου,
 τοῦ στοχασμοῦ.
 Πασχίζεις νά τή χωρέσεις στόν νοῦ σου καί καυχᾶσαι ὅτι τό μπορείς.
 Ἀλαζονεύεσαι ὅτι βλέπεις ὀλοκάθαρα, ὀξύτατα,
 κι ἀρχίζεις νά κόβεις καί νά ράβεις τήν ἀγαπημένη σου ἀλήθεια
 στά μέτρα πού ὀρίζεις ἐσύ ὁ ἴδιος...
 Ὀνομάζεις «ἀλήθεια» τήν ἐμπειρία σου
 κι ὅμως παραδίνεσαι ἀνήμπορος στήν ἀπάτη τῶν σεσοφισμένων μύθων.
 Τή χτίζεις στή λογική τῆς γνώσης, τῆς θεωρίας, ὅπως αὐτάρεσκα λές,
 γιά νά τήν γκρεμίσεις μέ μοχλό τόν παραλογισμό τῆς πράξης.
 Οἱ ρήτορές σου ψεύδονται ἀσύστολα καί σύ τούς στεφανώνεις
 μέ χειροκροτήματα καί ἰαχές θριάμβου.
 Κηρύττεις μέ πάθος τήν εὐφροσύνη τῆς εἰρήνης,
 καί τήν ἴδια στιγμή ὀργανώνεις τή φρίκη τοῦ πολέμου.
 Ξεσκεπάζεις τό τραῦμα τοῦ διπλανοῦ σου καί σαρκάζεις,
 καί κραυγάζεις «Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια!»,
 κι ἀγνοεῖς τό καταπληγμένο καί αἰμόφυρτο σῶμα σου...

Συγχώρα με, ὅμως αὐτό πού ἀπομένει δέν εἶναι ἡ ἀλήθεια πού πόθησες,
 ἀλλά τό ἐγώ σου ἀτόφιο·
 ὁ ἑαυτός σου, πού σήμερα πατάει ἐδῶ γιά νά σταθεῖ,
 κι αὔριο ἐκεῖ, ἐτοιμόρροπος,

πού τώρα λέει αυτό κι ύστερα αλλάζει χίλιες γνώμες,
πού παριστάνει μέ τέχνη πολλή τό άσπρο μαύρο καί τό μαύρο άσπρο,
πού άλλοτε ψηλώνει άπότομα κι άλλοτε, τίς πιό πολλές φορές,
γκρεμίζεται στό χάος καί στό τίποτε...
Ό έαυτός σου είναι ή «αλήθεια» πού πιστεύεις.
Ό φτωχός καί άστατος καί ψεύτικος.
Λές ότι βλέπεις, όμως είσαι τυφλός,
κι αν μπορείς κάτι νά δεις, τό κοιτάξεις κι αυτό
μέσ' άπ' τούς παραμορφωτικούς καθρέφτες σου...
Νά 'βλεπες τά χέρια πού σου προτείνουν διστακτικά μά όλόκαρδα
τό φάρμακο τό λυτρωτικό γιά τήν άρρώστια σου!...
Έχεις ανάγκη τό φάρμακο αυτό, κι άς είναι πικρό.
Άπλωσέ το στίς πληγές σου καί μή φοβάσαι.
Νά χαίρεσαι· ότι, κι αν στήν άρχή σου φαίνεται
πώς σου προσθέτει πόνο στόν πόνο καί δάκρυ στό κλάμα σου,
ό καρπός του είναι ό πιό γλυκός· ή λαμπρότητα του φωτός πού στερήθηκες,
ή ήμέρα στή νύχτα σου!...
Κι όπως κάποτε στή Δαμασκό, θά πέσουν σάν λέπια άπ' τά μάτια σου
οί σκιές τής αλήθειας.

Τά χέρια πού σου τό προσφέρουν τό παρασκεύασαν γιά σένα άποκλειστικά.
Φτιάχτηκε μ' ευθύτητα πολλή, γιά νά θεραπεύει τή σύγχυση,
σεβασμό, πού αφήνει ανέγγιχτη τή συνείδησή σου,
ταπεινοσύνη, αντίδοτο στήν παραφροσύνη τής δύναμης,
καί πραότητα, θεμέλιο τής άρμονίας.
Μά πάνω άπ' όλα φτιάχτηκε μ' αγάπη θεϊκή, άνέκφραστη.
Γιατί, κι αν δέν τό βλέπεις άκόμη, τό ψηλαφείς όμως, τό νιώθεις·
τά χέρια πού άπλώνονται μπροστά σου είναι τρυπημένα.
Παραδόθηκαν στόν άτιμωτικό θάνατο του σταυρού γιά σένα άποκλειστικά,
γιά νά στάξουν ματωμένα στά τυφλά σου μάτια τήν αλήθεια.
Γιατί ή πιό μεγάλη αλήθεια, ή μία, ή άπλή καί άκέραια,
πού δεσπόζει στά όρατά καί στά άόρατα,
στά πλάτη καί στά μήκη, στά βάθη καί στά ύψη του κόσμου,
είναι ό Χριστός, «ή όδός», «ή ζωή», «τό φώς», «ό άρτος», «ή έλπίς»
καί τά πάντα. Ό Χριστός!
Αν άπλώσεις τά χέρια σου στά χέρια Του στό όνομα τής αλήθειας,
θά σπάσει τούς καθρέφτες τής φυλακής σου καί τά σίδερα
καί θά τά δεις όλα άπό τήν άρχή, φωτεινά καί άφτιασίδωτα.
Κι όλες τίς καταιγίδες τής κακίας καί τίς θύελλες
πού τό έγώ σου μάταια προσπαθεί νά τιθασεύσει,
καί τούς ωκεανούς τής αυταπάτης
πού άνοίγουν φοβεροί γιά νά σέ πνίξουν
θά καταπαύσει μ' ένα νεύμα Του.
Καί θά χαράξει μπροστά σου κρυστάλλινους κι έλεύθερους
τούς όρίζοντες τής άτελεύτητης ζωής
καί τής άνάστασης!...

Απόδοση: Ιωάννης

Χτίστες τοῦ αὐριο

Α΄

Κουρασμένη, μαραμένη
γυρίζει σήμερα στό σπίτι της ἡ νεαρή
δασκάλα. Ποῦ εἶναι ἐκεῖνη ἡ ἄλλοτε
χαρούμενη κυρία Φωτεινή μέ τή φτε-
ρωτή περπατησιά καί τό ἀετήσιο
βλέμμα;

- Ἐκεῖ πού νόμιζα πώς «ἔστρω-
σαν» τά τριτάκια μου, πάλι ἐκεῖνος ὁ
ἀεικίνητος Γρηγόρης μου «χάλασε»
τό μάθημα. Ἐνῶ ὅλα τά παιδάκια πα-
ρακολουθοῦσαν μέ κομμένη τήν ἀνά-
σα καί μέ δακρυσμένα τά ματάκια
τους τή συγκινητική ἱστορία πού τούς
ἔλεγα γιά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυ-
σόστομο, μέ μιᾶς ἀκούστηκε ἀπό τό
θρανίο τοῦ Γρηγόρη ἕνας παταγῶδης
θόρυβος. Μέ ἄτσαλες κινήσεις ἔριξε
τά βιβλία του στό δάπεδο. Τά παιδιά

τρόμαξαν, βγάλανε
τσιρίδες, ὁ φταίχτης
ἄρχισε νά γελά κι ἐγώ ἔμεινα
ἀποσβολωμένη μέ τήν κατάληξη τῆς
διήγησης.

Μιά φευγαλέα σκέψη μέ πτόησε.
Ἄραγε ἀξίζει τόσο πολύ νά «δαπανῶ-
μαι»;

Β΄

Στό μεγάλο διάλειμμα, ἐκεῖ πού
ἔκανα ἐφημερία στήν αὐλή, ἔρχεται ἡ
μητέρα τῆς Ἑλένης. Νόμιζα ὅτι θά μέ
ρωτοῦσε πώς νά βοηθήσει τήν κόρη
τῆς πού περνᾷ μιᾷ δύσκολη ἐφηβεία,
τώρα πού βρίσκεται στήν Γ΄ Γυμνασί-
ου. Εἶναι ἀλήθεια πώς ἡ κατάσταση
τῆς αὐτῆς ἔχει ἐπιπτώσεις καί στή scho-
λική της ἐπίδοση. Ἡ μητέρα μου ἐκ-

μυστηρεύτηκε τόν πόνο της. Τότε κατάλαβα τί δράμα κρύβεται πίσω από τήν ἔφηβο μέ τό πρόσφατο διαζύγιο τῶν γονιῶν της.

Θεέ μου, φώτισέ με πῶς νά προσεγγίσω τήν «τραυματισμένη» μου μαθήτρια. Καί δέν εἶναι ἡ μόνη.

Γ'

Ἰανουάριος. Τέλειωσε τό πρῶτο τετράμηνο τοῦ Λυκείου. Ἦρθε ὁ καιρός νά δώσουμε ἐλέγχους ἐπίδοσης. Πραγματικά, τί δέν ἄκουσα ἐκεῖνο τό ἀπόγευμα ἀπό γονεῖς καί κηδεμόνες! Παράπονα, παράλογες ἀπαιτήσεις... Προπάντων μέ ἐνόχλησε ἡ συνήθεια μερικῶν νά δικαιολογοῦν μέ σθένος τά λάθη, τίς ἀταξίες, τήν ἀμέλεια τῶν παιδιῶν τους. Πῶς νά συνεννοηθῶ μαζί τους; Σέ τί γλῶσσα νά τοὺς μιλήσω; Ἀνέθαλε ὅμως ἡ ἀποκαμωμένη μου ὑπαρξη κι ἀναπτερῶθηκαν οἱ ἄτονες δυνάμεις μου ὅταν ἓνας πατέρας μοῦ εἶπε:

- Θέλω πολύ νά σᾶς εὐχαριστήσω, γιατί μέ τά μαθήματα τῆς θείας Λειτουργίας πού κάνατε στό παιδί μου, τοῦ ἀλλάξατε ρότα. Στενοχωροῦσε ἐμένα καί τή γυναίκα μου πού δέν ἐκκλησιαζόταν. Ξαφνικά τό βλέπω μέσ στή χρονιά μόνο του, δίχως τίς δικές μας ὑποδείξεις, νά σηκώνεται νωρίς γιά τήν ἐκκλησία. Σέ μιά συζήτηση μᾶς ἀποκάλυψε τό μυστικό καί τόν ἐνθουσιασμό του γιά τό μάθημα τῶν Ὁρησκειτικῶν.

Σ' εὐχαριστῶ, Θεέ μου. Ὑπάρχει ἐλπίδα. Ὑπάρχουν ἀκόμη καρδιές πού προσμένουν νά ρουφήξουν τόν ζωντανό σπόρο τῆς ἀλήθειας σου.

30 Ἰανουαρίου. Καί πάλι θά χτυπήσουν οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν γιά νά μᾶς καλέσουν νά τιμήσουμε τοὺς μεγάλους οἰκουμενικούς διδασκάλους, τοὺς ἅγιους Τρεῖς Ἱεράρχες, τοὺς προστάτες τῶν Γραμμάτων. Τέτοια μέρα γιορτάζεις, χριστιανέ εὐσυνείδητε ἐκπαιδευτικέ. Σ' αὐτοὺς τοὺς καιροὺς τοὺς ἀπνευματίστους, πού ὁ βοριάς τῆς ἀθεΐας, τῆς ἀπιστίας, τῆς διαφθορᾶς «τ' ἀρνάκια παγώνει», καρτεροῦμε ἀπό σένα, δάσκαλε, νά ζεστάνεις μέ τήν ἀγάπη καί τό ἀνεπιτήδευτο χαμόγελό σου τά παιδιά μας. Στάσου ὁλόρθος στό καθήκον σου, στητός στήν ἀποστολή σου, ἀλύγιστος στίς πνευματικές σου ἀξίες! Μή σέ πτοεῖ τό ἀνώριμο τῆς μαθητικῆς ἡλικίας μαζί μέ τά ἀλλοτριωμένα χαρακτηριστικά της. Ἐσύ φύτευε στά ἄγουρα νιάτα τή γνώση καί τήν ἀρετή. Μπόλιασε τή χέρσα γῆ τους μέ ἀξίες καί ἰδανικά. Προσευχήσου θερμά γιά τή νεολαία καί ἰδιαίτερα γιά κείνους τοὺς «δύσκολους» μαθητές σου. Κάποτε ὁ κόπος σου, δέν μπορεῖ, θά δώσει καρπούς. Ποιός ξέρει ὕστερα ἀπό χρόνια, ἴσως νά εἶσαι στή ζωή, μά ἴσως καί ὄχι, ἐκεῖνος ὁ ἄτακτος Γρηγόρης, ἐκείνη ἡ «πληγωμένη» ἔφηβος, ἀλλά καί τόσοι ἄλλοι πού καλῶς ἢ κακῶς σημάδεψαν τήν ἐκπαιδευτική σου καριέρα, κάπου, κάποια στιγμή νά ὑψώσουν τά χέρια καί τήν καρδιά τους στόν οὐρανό καί νά εὐχαριστήσουν εὐγνώμονα τόν Κύριο γιά τόν ἀνύσταχτο δάσκαλό τους. Κι εἶναι αὕτη ἡ ἱερή σκηνή, αὐτό τό γλυκό βίωμα ἡ μεγαλύτερή σου καταξίωση, χριστιανέ ἐκπαιδευτικέ, χτίστη τοῦ αὐριο.

Γ.Μ.

Ἡ νομοτέλεια τοῦ «Μηδὲν μεριμνᾶτε» Α΄. Γιατί δὲν πρέπει νά ἀγχωνόμαστε

Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ ὁ τρόπος λειτουργίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου ἔχουν κοινὴ προέλευση, τὸν δημιουργό Θεό. Ἐκεῖνος δημιούργησε τὸν φυσικὸ κόσμον μέ συγκεκριμένους βασικούς κανόνες, τοὺς ὁποίους ὀνομάζουμε φυσικοὺς νόμους. Ταυτόχρονα καθόρισε τοὺς τρόπους λειτουργίας τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸ πρῶτο δευτερόλεπτο τῆς Μεγάλης Ἐκρήξεως (Big Bang). Ἀκόμη, μέ τὴ διδασκαλία του, ὅπως παρουσιάζεται στό Εὐαγγέλιο, μᾶς παρέχει τίς ἀπαραίτητες συμβουλές-ἐντολές γιά τίς ὀρθές ἐνέργειές μας μέσα στό συγκεκριμένο φυσικὸ περιβάλλον στό ὁποῖο καθόρισε νά ζοῦμε. Γιά τὸ λόγο αὐτό ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ ὁ τρόπος λειτουργίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου ἔχουν ἀξιοθαύμαστη συνάφεια καὶ ἀλληλοεξαρτῶνται. Ἡ διερεύνηση αὐτῆς τῆς συνάφειας ἀποκαλύπτει τὴ νομοτελειακὴ βάση τῶν συμβουλῶν-ἐντολῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπως θά δείξουμε στή συνέχεια.

Οἱ συμβουλές π.χ. πού μᾶς δίνει τὸ Εὐαγγέλιο γιά νά ἀντιμετωπίζουμε τίς διάφορες ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς καὶ τὰ

κάθε φύσεως προβλήματα τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς μποροῦν νά συνοψιστοῦν στήν παρακάτω φράση τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν Θεόν» (Φι 4,6). Ἡ συμβουλή αὐτὴ εἶναι ἀπόλυτα συνυφασμένη μέ τὸν τρόπο λειτουργίας τοῦ κτιστοῦ κόσμου, ὅπως αὐτὴ ἀποκαλύπτεται μέσα ἀπὸ τὴ «θεωρία τοῦ χάους καὶ τῆς πολυπλοκότητος» τοῦ Prigogine. Ἡ θεωρία αὐτὴ ἐπιβραβεύτηκε μέ βραβεῖο Nobel, καὶ σήμερα θεωρεῖται ὡς μία ἀπὸ τίς σημαντικότερες ἀνακαλύψεις τοῦ 20οῦ αἰῶνα, μαζί μέ τὴν Κβαντικὴ Μηχανικὴ καὶ τὴ θεωρία τῆς σχετικότητας.

Τί λέει ἡ θεωρία τοῦ χάους; Πολύ συνοπτικά, ἡ θεωρία αὐτὴ ἀναφέρεται σέ δυναμικά συστήματα, δηλαδὴ σέ φυσικὰ συστήματα πού, ὅταν βρίσκονται μακριὰ ἀπὸ καταστάσεις ἰσορροπίας, μεταβάλλονται καὶ ἐξελίσσονται συναρτῆσει τοῦ χρόνου. Στὴ φύση δὲν ὑπάρχουν κλειστά φυσικὰ συστήματα, ὅπως αὐτό συχνὰ συμβαίνει στὰ ἐξίδα-

νικευμένα τεχνητά συστήματα τών έρευνητικών έργαστηρίων. Έπειδή, λοιπόν, στή φύση τά πραγματικά υπάρχουντα φυσικά συστήματα είναι όλα άνοικτά, άλληλοεξαρτώνται καί άλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Κατά συνέπεια, ή εξέλιξή τους συναρτήσσει του χρόνου εξαρτάται από παράγοντες τών όποιών τό πλήθος ούσιαστικά είναι άπειρο (θεωρητικά καί πρακτικά). Αυτό έχει ως άμεσο άποτέλεσμα τά χαοτικά φαινόμενα νά μήν είναι προβλέψιμα μετά βεβαιότητος, έπειδή δέν είναι δυνατή ή πρόσβαση σ' όλα τα δεδομένα του φαινομένου, τά όποια στήν πράξη είναι άπειρα (άπειρος πληροφορία).

Η σημαντική προσφορά του Prigogine είναι ότι απέδειξε ότι ένα δυναμικό σύστημα μακριά από ίσορροπία μπορεί νά αυτοοργανωθεί καί νά παρουσιάζει όργάνωση καί δομές (π.χ. ό σχηματισμός συννέφων, οί λοφίσκοι άμμου σέ μία έρημο ή μία παραλία κτλ.). Πρίν από τόν Prigogine ή έπιστήμη ήταν έν πολλοίς άχρονική -μέ εξαίρεση τή θεωρία της σχετικότητας. Τουτό συνέβαλε τά μέγιστα ώστε μέχρι τά μέσα του 20ου αιώνα πολλοί καί μεγάλοι έπιστήμονες νά πέσουν στήν πλάνη της αίτιοκρατικής αντίληψεως λειτουργίας του φυσικού κόσμου. Σύμφωνα μέ αυτήν, ύπάρχει πάντοτε μία σαφής όρθολογική σχέση μεταξύ της αίτίας καί του αίτιατου, δηλαδή του άποτελέσματος, καί κατά συνέπεια ή φύση λειτουργεί σάν μία τεράστια καλοκουρδισμένη μηχανή: Τό φαινόμενο Α συνεπάγεται μετά βεβαιότητος τό Β, αυτό μετά βεβαιότητος τό Γ κτλ. Αυτή ή αντίληψη καί ό άμεσα συνδεόμενος ντετερμινισμός, κατά τόν όποιο όλα είναι έν δυνάμει προσδιορίσιμα, κατέπесαν πρώτα μέ τήν άποδοχή καί καθιέρωση της Κβαντικής Μηχανικής (π.χ. μέ τήν άρχή της άπροσδιοριστίας του Heisenberg) καί

στή συνέχεια μέ τή θεωρία του χάους. Σήμερα ένα χαοτικό πρόβλημα θεωρείται ότι έχει έπιλυθεί έφ' όσον υπολογιστούν οί πιθανότητες τών πλέον σημαντικών δυνατοτήτων εξέλιξης του αντίστοιχου φαινομένου. Άλλ' όμως, αυτή ή πιθανολογική αντιμετώπιση του προβλήματος επιβεβαιώνει τήν έλλειψη της ντετερμινιστικής βεβαιότητας.

Η νομοτελειακή βάση της προαναφερθείσας συμβουλής του άποστόλου Παύλου μπορεί νά κατανοηθεί, όταν άναγνωστεί μέσα από τό πρίσμα της θεωρίας του χάους καί της πολυπλοκότητος, π.χ. ως έξης: Γιατί μεριμνάτε γιά τό τί πρόκειται νά συμβεί στό (άμεσο ή άπώτερο) μέλλον, άφου ως άνθρωποι νομοτελειακά δέν μπορείτε νά έχετε πρόσβαση στήν άπειρο πληροφορία, καί κατά συνέπεια άγνοείτε μερικά (ή πολλά) από τά δεδομένα του έκάστοτε προβλήματος πού σάς άπασχολεί καθώς καί τόν ρόλο πού μπορεί νά έχουν στό μέλλον; Άκόμα καί εάν σās δοθεί πρόσβαση στήν άπειρο πληροφορία, όντας πεπερασμένοι άνθρωποι, δέν μπορείτε νά τή διαχειριστείτε σωστά.

Άντί, λοιπόν, νά μεριμνάτε καί νά δαπανάτε ένέργεια γιά νά επιλύσετε χαοτικά προβλήματα, καί μ' αυτό τόν τρόπο νά κινδυνεύετε νά άσθενήσετε, κάντε κάτι πολύ άπλό: Προσεύχεστε, δηλαδή επικοινωνείτε μέ τόν διαχειριστή του κάθε χαοτικού φαινομένου, ό όποιος είναι ταυτόχρονα καί ό συντονιστής όλων αυτών τών φαινομένων, δηλαδή μέ Έκείνον πού έδω καί χιλιάδες έκατομμύρια χρόνια (13,7 δισεκατομμύρια χρόνια από τήν έποχή της Μεγάλης Έκρήξεως) συντονίζει τήν αυτο-οργάνωση τών χαοτικών φαινομένων σέ όλες τίς κλίμακες: στό άχανές σύμπαν, επάνω στή μικρή γή καί μέσα σέ κάθε κύτταρό μας (μέ τίς βιοχημικές δράσεις ένζύμων καί πεπτιδίων καί μέ

τό αναπαραγόμενο DNA, πού είναι τυπικά χαοτικές λειτουργίες). Ο συντονισμός αυτός γίνεται κατά τρόπο ώστε τά αποτελέσματα της αυτο-οργάνωσης ενός φαινομένου νά αποτελούν τά δεδομένα γιά άλλα χαοτικά ή ντετερμινιστικά φαινόμενα, καί όλα μαζί νά συμβάλλουν στην ανάδειξη καί στην προαγωγή της απολύτου Ἀλήθειας (πού μόνον Ἐκεῖνος γνωρίζει).

Ἡ ἐπικοινωνία, λοιπόν, μέ τόν διαχειριστή καί συντονιστή χαοτικῶν φαινομένων μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπό τή βασανιστική διερεύνηση χαοτικῶν προβλημάτων, καί ἀντί αὐτοῦ μᾶς δίνει τή δυνατότητα γιά κάτι πολύ πιό ἀπλό καί πιό ἀποτελεσματικό: Νά γνωστοποιήσουμε στόν Θεό τό τελικό αἶτημά μας, δηλαδή πού ἐπιθυμοῦμε νά καταλήξουν τελικά οἱ αὐτοοργανώσεις τῶν χαοτικῶν γεγονότων, χωρίς νά μᾶς ἀπασχολεῖ πῶς αὐτές θά λάβουν χώρα καί πῶς θά πραγματοποιηθεῖ ὁ ἀπαραίτητος συνδυασμός τῶν ἐπιμέρους φαινομένων καί γεγονότων. Ἐάν τό τελικό ἀποτέλεσμα πού ζητοῦμε εἶναι γιά τό καλό τό δικό μας καί γιά τό καλό τοῦ μικροῦ ἢ μεγάλου κοινωνικοῦ συνόλου (οἰκογένεια, ἐργασιακός χώρος, πόλη, κράτος) πού μᾶς ἀφορᾷ, τότε Ἐκεῖνος θά φροντίσει ὥστε νά λάβουν χώρα οἱ δέουσες αὐτοοργανώσεις τῶν χαοτικῶν φαινομένων γιά τήν πραγματοποίηση τοῦ αἰτήματός μας. Ἐχοντας ἀπαλλαγεί, λοιπόν, ἀπό τίς μέριμνες τῶν χαοτικῶν προβλημάτων, μπορούμε νά συμμετέχουμε στή χαρά τῆς ἀποστολικῆς προτροπῆς «χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε» (Φι 4,5).

*Παντελής Καραφίλογλου,
Καθηγητής Κβαντικῆς Χημείας Α.Π.Θ.*

Σχόλιο στήν ἐπικαιρότητα

ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΗΡΩΩΝ ΓΗ

Μεγάλη συγκίνηση προκάλεσε σέ ὅλους μία εἶδηση πού ἔρχεται ἀπό τήν ἄλλη πλευρά τοῦ Αἰγαίου, καί συγκεκριμένα ἀπό τή μαρτυρική Σμύρνη. Τό στάδιο τοῦ Πανιωνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου στήν πόλη γκρεμίστηκε τό 2015 καί λίγες μέρες πρίν ξεκίνησαν ἔργα γιά τήν κατασκευή νέου ὑπερσύγχρονου γηπέδου. Τά δόντια τοῦ ἐκσκαφέα ὅμως στή δυτική πλευρά τοῦ γηπέδου ἀνέσυραν ὁστᾶ, μάρμαρα καί σταυρούς ἀπό μνήματα. Οἱ τοῦρκοι ἐργάτες σάστισαν καί εἰδοποίησαν τήν ἐλληνορθόδοξη κοινότητα Σμύρνης πού ἀμέσως ὑπέβαλε αἶτημα στίς τουρκικές ἀρχές γιά τήν ἀνακομιδή τῶν ὁστῶν καί τήν περισυλλογή τῶν μαρμάρων καί τῶν ἄλλων εὐρημάτων.

Ὅπως ἐπισήμανε στήν ἐφημερίδα «Ἐθνος» ὁ πρόεδρος τοῦ ἐρασιτέχνη Πανιωνίου, «πρόκειται ἀναμφίβολα γιά τό ἐλληνικό νεκροταφεῖο τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, πού βρισκόταν δίπλα στό στάδιο». Τό συγκεκριμένο κοιμητήριο χρησιμοποιήθηκε γιά τή μαζική ταφή χιλιάδων Ἑλλήνων πού πέθαναν ἀπό τήν ἐπιδημία τύφου τό 1916. Ἦταν τόσοι πολλοί οἱ νεκροί ἀπό τήν ἐπιδημία, πού ζητήθηκε ἀπό τόν Πανιώνιο νά ρίξει τή μεσοτοιχία κι ἔτσι ἡ ἀνατολική πλευρά τοῦ σταδίου γέμισε ὁμαδικούς τάφους. Στή συνέχεια ἐκεῖ τάφηκαν καί πολλοί Ἕλληνες πού σφάχτηκαν ἀπό τούς Τσέτες

τή σύμφωνη γνώμη τῆς Δημογεροντίας Σμύρνης, παραχώρησε στόν Πανιώνιο μία ἔκταση 105 στρεμμάτων δίπλα στό νεκροταφεῖο τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Τήν προνομιακή αὐτή ἔκταση ζητοῦσε ἐπίμονα ἡ ἀγγλική Ἑταιρεία Σιδηροδρόμων Ἀἰδινίου, προσφέροντας μάλιστα τό

τό 1922. Τά ἐπόμενα χρόνια, μέ τήν κατασκευή δεύτερης ἐξέδρας ἀλλά καί ἄλλων ἐγκαταστάσεων ἀπό τήν τουρκική ομάδα Ἀλτάι, πού χρησιμοποίησε τό γήπεδο, τό νεκροταφεῖο καταπατήθηκε σχεδόν στό σύνολό του κι ἔτσι τώρα πού ξεκίνησαν τά ἔργα βρέθηκαν τά ἀπομεινάρια του.

Ποτισμένη ἀπό τό αἷμα μαρτύρων καί ἡρώων καί ἡ μικρασιατική γῆ, ὅπως καί κάθε γωνιά τῆς πατρίδας μας. Ἀκόμη καί ἑκατό χρόνια μετά, τά «κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων τά ἱερά» ἀναδύονται ἀπό τά ἱερά χώματα, μαρτυρώντας τήν ἱστορία μας καί ζητώντας τόν σεβασμό ἀπό τίς νεώτερες γενιές.

Ἔχει ἐνδιαφέρον ὅμως κι ἓνα ἀκόμη στοιχεῖο, πού συνδέεται μέ τήν ἱστορία τοῦ σταδίου τοῦ Πανιώνιου, ὁ ὁποῖος ἰδρύθηκε τό 1890 στή Σμύρνη καί μεταφέρθηκε μετά τό 1922 στή Νέα Σμύρνη τῆς Ἀθήνας, ἀποτελώντας ἔτσι τόν παλαιότερο ἐλληνικό σύλλογο. Ἡ ομάδα ἀρχικά δέν εἶχε ἰδιόκτητο γήπεδο. Ἔτσι, ὅταν τό 1910 ἡ γαλλική Ἑταιρεία Προκυμειῶν Σμύρνης τόν ἔδωξε ἀπό ἔκταση πού τοῦ εἶχε νοικιάσει γιά νά κάνει γυμναστήριο, ἔμεινε χωρίς στέγη. Τότε ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, πού ἀγαποῦσε πολύ τόν ἀθλητισμό, μέ

τεράστιο ποσό τῶν 100.000 λιρῶν. Ὁ Μητροπολίτης Χρυσόστομος ὅμως, προτίμησε νά παραχωρήσει τήν ἔκταση στόν Πανιώνιο δωρεάν. Τά ἐγκαίνια τοῦ γηπέδου ἔγιναν μέ μεγαλοπρέπεια τό 1912, καθώς συνδυάστηκαν μέ τήν τέλεση τῶν 14ων Πανιώνιων Ἀγώνων παρουσία φυσικά τοῦ Χρυσόστομου. Ὅπως ἀναφέρει χρονικογράφος τῆς ἐποχῆς, «στό γήπεδο συγκεντρώθηκε ὅ,τι ἐκλεκτόν, ἀριστοκρατικόν καί ὠραῖον εἶχε νά ἐπιδείξει ἡ κοινωνία τῆς Σμύρνης».

Παρατηροῦμε τά τελευταῖα χρόνια μία συντονισμένη ἐπίθεση ἀπό πολλές πλευρές ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας, θέλοντας νά ὑποβαθμίσουν τήν προσφορά της στό γένος μας. Βλέπουμε ὅμως ὅτι ἡ Ἐκκλησία βρίσκεται συνεχῶς δίπλα στόν λαό μας προσφέροντας ὅ,τι μπορεῖ, δίνοντας νόημα ἀκόμη καί στά καθημερινά καί τετριμμένα. Καί σήμερα, σ' αὐτήν τήν πολύπλευρη κρίση, ἡ Ἐκκλησία φροντίζει τούς ἀναγκεμένους συμπατριῶτες μας μέ ὅποιον τρόπο μπορεῖ. Ἄν ἐπιμένουμε νά τήν παραμερίζουμε, ἐμεῖς εἴμαστε οἱ μόνοι πού θά χάσουμε...

Παναγιώτης Μητσόπουλος

ΟΙ ΑΠΟΣΚΕΥΕΣ

Ἄνοιξε τήν τηλεόραση καί κάθισε ἀναπαυτικά στόν καναπέ. Πῆρε τό τηλεκοντρόλ στό χέρι του κι ἄρχισε νά ψάχνει τά κανάλια. Τά πέρασε ὅλα ἕνα-ἕνα μά τίποτε δέν τόν ικανοποίησε. Ξαναγύρισε στό πρῶτο καί προσπάθησε νά ἐπικεντρώσει τό ἐνδιαφέρον του σ' ἕνα ἀνούσιο τηλεπαιχνίδι. Ἀδύνατον! Κοίταξε τό ρολόι του. Ἦταν ἀκόμα νωρίς γιά τήν ἀλλαγὴ τοῦ χρόνου. Χαμογέλασε πικρά. Τί νωρίς, τί ἄργά... Μήπως εἶχε κανένα νόημα γι' αὐτόν αὕτῃ ἡ ἀλλαγὴ; Μόνος ἦταν, μόνος θά εἶναι.

Πέρσι ἦταν ὅλα τόσο διαφορετικά, τόσο ἀπλά, τόσο ὁμορφα! Μά δέν τό ἤξερε. Δέν ἤξερε τί ἦταν γι' αὐτόν ἡ ἀπλή καί ἡσυχὴ γυναίκα πού ἔζησε μαζί της 50 ὁλόκληρα χρόνια. Φέτος δέν τήν εἶχε...

- Βασίλη, μεγαλώσαμε πιά, τοῦ ἔλεγε συχνά. Τό ἐξπρές θά ἔρθει νά μᾶς πάρει καί θά μᾶς θρεῖ δίχως ἀποσκευές.

Πῶς τοῦ ἔφυγε ἔτσι ἀπροειδοποιήτα, πῶς τόν ἀφῆσε μόνο του; Ὅλες τίς ἀποσκευές του μιά ζωὴ ἐκείνη τοῦ τίς ἐτοίμαζε. Κοίταξε τὴ φωτογραφία τοῦ γάμου τους καί τόν πῆρε τό παράπονο κι ἄρχισε νά κλαίει. Ὁ Θεός δέν τοὺς χάρισε παιδιά κι ἐκεῖνος ὅλα τά χρόνια τοῦ τό κρατοῦσε. Μά ἡ Ζωή, ἡ Ζωίτσα του ποτέ δέν παραπονέθηκε. «Ξέρει Ἐκεῖνος τό γιατί», ἔλεγε πάντα μέ χαμόγελο, καί τόν ἀφόπλιζε μέ τήν πίστη της.

Δέν ἦταν ἀκόμα καλά-καλά ἐβδομήντα χρονῶν ὁ κυρ-Βασίλης μά ἀπὸ τότε πού ἔχασε τὴ γυναίκα του ἔνιωσε πῶς εἶναι πιά τόσο γέρος καί τόσο ἀνήμπορος πού πίστεψε πῶς τελείωσε καί γι' αὐτόν ἡ ζωὴ. Δέν εἶχε πιά τίποτε νά περιμένει παρά τήν ὥρα ἐκείνη πού θά ἔκλεινε κι αὐτός τά μάτια του καί θά πήγαινε νά τὴ συναντήσει.

Ἐξω ἄρχισε νά χιονίζει. Στάθηκε γιά λίγο στό παράθυρο καί ἔνιωσε γιά μιά στιγμή μιά σπίθα χαρᾶς μέσα του. Σάν

μωρό παιδί ἔκανε ἡ γυναίκα του κάθε φορά πού ἔβλεπε χιόνι. Κι αὐτός τήν πείραζε. Κι ἐκείνη χαμογελοῦσε...

- Κυρά Ζωή, χιονίζει, ψιθύρισε καί κάθισε ξανά στόν καναπέ.

Οἱ παιδικές φωνές πού ἀκούστηκαν ἔξω ἀκριβῶς ἀπὸ τήν πόρτα του τόν ἔκαναν νά ἐστιάζει ἐκεῖ τήν προσοχή του. Σίγουρα, σκέφτηκε, εἶναι τά παιδιά τοῦ διπλανοῦ διαμερίσματος. Συνήθως εἶναι πολύ ἡσυχὰ καί ποτέ δέν τοῦ δημιούργησαν κανένα πρόβλημα. Στό τρίμηνο αὐτό πού νοίκιασαν δίπλα του σάν νά μήν ἦταν παιδιά στό σπίτι.

«Οὔτε τόν πατέρα τους εἶδα ποτέ», ψιθύρισε.

᾽Ω, ἂν ἦταν ἡ κυρά Ζωή, μέχρι τώρα θά εἶχε μπεῖ καί θά εἶχε βγεῖ ἐκατό φορές στό διπλανό διαμέρισμα.

«Μήπως σᾶς λείπει τίποτε, μήπως θέλετε νά μοῦ ἀφήσετε λίγο τά παιδιά γιά νά πάτε σέ καμιά δουλειά, μήπως... μήπως...», ἔτσι θά ἔλεγε ἡ Ζωή του.

Ἄνοιξε δίχως νά τό καταλάβει τήν πόρτα ὁ κυρ-Βασίλης. Δύο μικρά ἀγοράκια κολλοῦσαν στόν τοῖχο κάτι χάρτινα βελάκια. Πρίν νά τοὺς μιλήσει, ἐκεῖνα τοῦ χαμογέλασαν.

- Βάζουμε βελάκια γιά νά ὁδηγήσουμε τόν ἅγιο Βασίλη, τοῦ ἐξήγησε τό μεγαλύτερο.

- Ἡ μαμά εἶπε πῶς φέτος πού ἀλλάξαμε διεύθυνση μπορεῖ καί νά μὴ μᾶς βρεῖ ὁ ἅγιος Βασίλης, συμπλήρωσε τό μικρότερο.

- Γι' αὐτό εἶπαμε πῶς σίγουρα θά ἔρθει στήν πολυκατοικία αὕτῃ, ἐπειδὴ ἔχει πολλὰ μικρά παιδάκια. Νά δεῖ, λοιπόν, ποῦ μένουμε τώρα καί νά μᾶς ἀφήσει τά δῶρα πού τοῦ ζητήσαμε, εἶπε συνεχίζοντας τὴ δουλειά του τό μεγάλο. Ἀπέμεινε νά κοιτᾷ συλλογισμένος τά παιδιά πού χάραζαν τήν πορεία τοῦ Ἀη-Βασίλη.

- Γιατί αλλάξατε φέτος σπίτι; ρώτησε απορημένος ο κυρ-Βασίλης.

- Γιατί ό μπαμπάς είναι πιά στόν ουρανό καί ήταν πολύ μεγάλο τό σπίτι γιά μās καί τή μαμά, απάντησε μέ τή μεγαλύτερη φυσικότητα του κόσμου ό μικρός.

- Καί τί ζητήσατε από τόν άγιο Βασίλη; ρώτησε συγκινημένος ό κυρ-Βασίλης.

- Έγώ ένα αεροπλάνο, είπε ό μικρότερος γιά νά μπορώ νά πετάω ψηλά στόν ουρανό καί νά μέ βλέπει καλύτερα ό μπαμπάς.

- Κι έγώ ζήτησα γιά μένα ένα φορητό σαν αυτό πού είχε ό μπαμπάς καί γιά τήν αδελφούλα μου, πού δέν ξέρει ακόμα νά γράφει, ζήτησα μία μεγάλη κούκλα, είπε μέ καμάρι ό μεγάλος.

Κοίταξε μέ προσοχή τά βελάκια ό κυρ-Βασίλης. Όλα έγραφαν τρία όνόματα: Κωνσταντίνος, Άναστάσιος, Μαρίνα.

- Λές νά μπερδευτεί; Ποιό άλλο σπίτι έχει καί Κωνσταντίνο καί Άναστάσιο καί Μαρίνα;... είπε συλλογισμένος ό Κωνσταντίνος.

- Ά, όχι, παιδιά μου, είναι τόσο σίγουρο ότι θά σās βρει!

- Άλήθεια; είπαν μ' ένα στόμα καί τά δύο.

- Όπως σās βλέπω καί μέ βλέπετε.

Έκλεισε τήν πόρτα καί μπήκε μέσα στό σπίτι ό κυρ-Βασίλης. Ντύθηκε, έριξε ένα παλτό πάνω του κι έτρεξε νά προλάβει τά μαγαζιά ανοιχτά. Βασίλη δέν τόν λέγανε; Έ, λοιπόν απόψε θά γινόταν καί άγιος!

- Έ, πού πās τόσο φουριόζος, Βασίλη; άκουσε κάποιον νά του φωνάζει, μά ούτε πού γύρισε νά κοιτάξει. Σκοπό του είχε νά μή χάσει ό άγιος τά σημάδια πού βάλλανε τά παιδιά.

Γύρισε κατάκοπος μά χαρούμενος. Μπήκε στην οικοδομή του καί κάλεσε τό άσανσέρ.

- Είστε φορτωμένος, κύριε, νά σās

βοηθήσω;

Η νέα γυναίκα πού στεκόταν δίπλα του τόν κοιτούσε μέ συμπάθεια.

- Όχι, όχι εύχαριστώ, απάντησε ευγενικά ό κυρ-Βασίλης, δέν είναι βαριά, είναι δέματα μέ παιχνίδια γιά μικρά παιδιά.

Γέμισαν ξαφνικά θλίψη τά μάτια της γυναίκας.

- Καλότυχα τά παιδιά πού θά τά πάρουν μονολόγησε, μά ό κυρ-Βασίλης τό άκουσε.

- Ό Άη-Βασίλης δέν χάνει τόν δρόμο του, της είπε χαμογελώντας μέ νόημα. Καί σπίτι ν' αλλάξουν τά παιδιά, εκείνος τά βρίσκει! Πάρ' τα τώρα καί ξαλάφρωσέ με, της είπε μόλις φτάσανε στόν όροφο τους.

Μπήκε ανάλαφρος, χαρούμενος ό κυρ-Βασίλης στό άδειο σπίτι του. Μά δέν τό ένιωθε πιά άδειο. Η κυρά Ζωή, του χαμογελούσε εύχαριστημένη από άπέναντι καί τά δακρυσμένα από ευγνωμοσύνη μάτια της νέας γυναίκας γλύκαιναν όλη τήν ύπαρξή του. Κι ήταν γιά τή γιορτή του πού ξημέρωνε αύριο τό μεγαλύτερο δώρο.

«Σ' εύχαριστώ, άγιε Βασίλη μου, πού βρήκες τόν δρόμο κι ήρθες καί γέμισες μέ δώρα τήν καρδιά μου καί τό σπίτι μου!».

Έκλεισε τήν τηλεόραση πού είχε ξεχάσει ανοιχτή. Τώρα πιά δέν του χρειάζονταν τά κανάλια γιά νά βρει νόημα τό βράδυ της Πρωτοχρονιάς. Γι' αυτόν ή νέα χρονιά μπήκε, μία νέα ζωή τόν περίμενε, έπρεπε νά ετοιμάσει τίς άποσκευές...

Έλένη Βασιλείου

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ, Ο ΘΕΟΣ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

Στήν αίθουσα

Μελωδικές, γεμάτες μουσικότητα και άρμονία αντήχησαν στήν αίθουσα της «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ» οι δύο χορωδίες, παιδική και νεανική, της «Χριστιανικής Έλπίδας». Όργανα και φωνές έδωσαν τόν καλύτερο έαυτό τους στις πέντε χριστουγεννιάτικες παραστάσεις και γέμισαν τις καρδιές μας με δέος αλλά και άρρητη εύφροσύνη και αγαλλίαση μπροστά στο θαύμα της σαρκώσεως του Λόγου.

Τό θεατρικό «Η εύλογία του πόνου», πού μέ έπιτυχία απέδωσαν επί σκηνής οι φοιτήτριες του οίκοτροφείου «Χριστιανική Έλπίς», έμπνευσμένο από τή σκληρή πραγματικότητα της ζωής έδωσε ένα δυνατό μήνυμα: Άκόμη και μιά καρδιά σκοτεινή και σκεβρωμένη από τόν πόνο γεμίζει φως και χαρά, όταν υποδέχεται μέσα της τόν «έξ ουρανών» Έπισκέπτη.

Στά νοσοκομεία

Απόγευμα Κυριακής της 17ης Δεκεμβρίου. Ένα συνηθισμένο ήσυχο και μελαγχολικό απόγευμα στο Γενικό Νοσοκομείο «Γ. Γεννηματάς». Καί ξαφνικά στους διαδρόμους και στις κλινικές του νοσοκομείου άκούστηκαν φωνές και χρι-

στουγεννιάτικα τραγούδια. Ήταν τά άγόρια τών μαθητικών ομάδων της Ο.Χ.Α. «Απολύτρωσις» πού μοιράζονταν τή χαρά και τήν αίσιοδοξία της παιδικής τους ηλικίας μέ τούς πονεμένους και τούς συνοδούς τους. Μοιράζον-

ταν τό λυτρωτικό μήνυμα της γέννησης του Χριστού, όπως τό είχαν τραγουδήσει και βιώσει στήν προηγηθείσα κοινή έορταστική τους έκδήλωση στο πνευματικό κέντρο του Δημητρουλείου. Αντίστοιχα οι φοιτητές μας ανήγγειλαν τό «Χριστός έτέχθη» στο κέντρο άποκατάστασης ΑΡΩΓΗ

τή δεύτερη ημέρα τῶν Χριστουγέννων.

Μαθήτριες καί φοιτήτριες ἔδωσαν τό «παρών» τῆς δικῆς τους ἀγάπης στό Γενικό Νοσοκομεῖο ΑΧΕΠΑ τό ἀπόγευμα τῆς δεύτερης ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων, ἐνῶ τήν Πρωτοχρονιά ἐπισκέφθηκαν τό κέντρο ἀποκατάστασης ΑΡΩΓΗ.

Χαρά μοιρασμένη, χαρά διπλή· ἰδιαίτερα ὅταν τή μοιράζεσαι μέ ἀνθρώπους πού τήν ἔχουν τόσο ἀνάγκη αὐτές τίς γιορτινές μέρες.

Στούς δρόμους

Πλαί στούς βιαστικούς καί κάποτε συνοφρυωμένους διαβάτες μιά νότα χαρᾶς στούς δρόμους τῆς πόλης μας

τά χριστουγεννιάτικα τραγούδια τῶν παιδιῶν τῶν ὁμάδων καί τό χριστουγεν-

νιάτικο γραπτό μήνυμα, μοιρασμένο μέ ἀγάπη καί μέ τήν εὐχή νά στηρίξει τήν πίστη καί τήν ἐλπίδα σέ κάθε καρδιά.

Στίς φυλακές

Μία μοναδική ἐμπειρία ἔζησε ἡ ὁμάδα φοιτητῶν πού συνόδευσε τόν π. Μιχαήλ στίς ἀγροτικές φυλακές Κασσάνδρας τήν Τετάρτη 27/12. Μέ κατάνυξη συμπροσευχήθηκαν μέ τούς κρατούμενους στή θεία

Λειτουργία πού τελέστηκε στόν ἱερό ναό τῶν φυλακῶν.

Τό ψυχαγωγικό πρόγραμμα πού ἀκολούθησε στήν αἴθουσα, τά δωράκια, τά κεράσματα ἦταν μιά εὐχάριστη νότα γιά τούς ἀποδέκτες ἀλλά καί χαρά γι' αὐτούς πού τά πρόσφεραν.

Στά σπίτια

«Σ' αὐτό τό σπίτι πού ῥθामε...» Μέ μουσικά ὄργανα καί μέ χαρούμενες φωνές τά παιδιά εἶπαν τά κάλαντα στά σπίτια συνεργατῶν τῆς Ἀδελφότητος ἀλλά καί σέ μοναχικούς, πονεμένους ἀνθρώπους. Ἡ εὐγνωμοσύνη καί ἡ ἀγάπη κάνουν τόν κόπο χαρά!

Συζητώντας τά γεγονότα...

Χαμογελαστοί καί φωτεινοί

«Οί Έλληνες είναι μεγαλόκαρδοι, φιλικοί καί φιλόξενοι άνθρωποι, πού πάντα ἔχουν διάθεση νά βοηθοῦν». «Μέ συγκίνησαν οἱ ἄνθρωποι στήν Ἑλλάδα. Εἶναι ἀγαθοί, εὐγενικοί, χαμογελαστοί, ζωντανοί καί φωτεινοί». Πρόκειται γιά διαπιστώσεις ὑποτρόφων τελιόφοιτων καί μεταπτυχιακῶν φοιτητῶν ἀπό τή Ρωσία, οἱ ὁποῖοι γιά ἓνα μήνα παρακολούθησαν στό Α.Π.Θ. ἐντατικό πρόγραμμα μαθημάτων ἑλληνικῆς φιλολογίας.

Λοιπόν, ὁ ὁδοστρωτήρας τῆς κρίσης καί τοῦ παγκόσμιου διασυρμοῦ δέν ἄλλαξε τή φυλετική μας φυσιογνωμία; Παραμένουμε ἀκόμη χαμογελαστοί καί φωτεινοί; Πολύ παρήγορο! Ἄς μή σταματήσουμε λοιπόν νά ἀντιστεκόμαστε στίς μαῦρες οἰκονομικές προβλέψεις, στηρίζοντας τήν ἐλπίδα μας στήν «οἰκονομία» τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ! Αὐτός δέν θά μᾶς ἀπογοητεύσει!

Λείπει ἡ βούληση

Ὁ Δήμος Γλυφάδας τό 2015 μηδένισε τά δημοτικά τέλη γιά τίς πολύτεκνες οἰκογένειες. Τό 2017 ἀποφάσισε τήν ἐφάπαξ παροχή βοηθήματος, ὕψους 5.000 εὐρώ, σέ πολύτεκνες οἰκογένειες τοῦ Δήμου γιά κάθε ἓνα παιδί

πού θά γεννιέται ἀπό τό τέταρτο καί πέρα. Ἀξιέπαινες πρωτοβουλίες πού ἀποδεικνύουν ὅτι δέν εἶναι ἡ δυνατότητα πού λείπει, ἀλλά ἡ βούληση. Ἡ πολύτεκνη οἰκογένεια τά τελευταῖα χρόνια ἔχει ὑπομείνει τή δυσμένεια τῆς πολιτείας. Δημιουργεῖ ἀνακούφιση τό ἔμπρακτο ἐνδιαφέρον ἐνός ἐπίσημου φορέα καί τροφοδοτεῖ ἐλπίδες γιά τόν παραδειγματισμό καί ἄλλων.

57 συλλήψεις!...

Στίς 6 Δεκεμβρίου, ἡμέρα πού τά τελευταῖα χρόνια ἔχει καθιερωθεῖ στήν Ἀθήνα κι ἄλλες μεγάλες πόλεις νά γίνονται ὁργανωμένα ἐπεισόδια χωρίς συνήθως νά τιμωρεῖται κανένας, αἴσθηση προκάλεσε ἡ εἶδηση ὅτι αὐτήν τή φορά ἔγιναν 57 συλλήψεις ἀπό τήν ἀστυνομία. Οἱ συλλήψεις αὐτές ὁμως δέν ἀφοροῦσαν τούς περίφημους «γνωστούς-ἀγνώστους», πού γιά ἄλλη μία φορά προκάλεσαν πολλές καταστροφές, ἀλλά κύριους φοιτητές πού συγκεντρώθηκαν ἔξω ἀπό τήν τουρκική πρεσβεῖα γιά νά διαμαρτυρηθοῦν εἰρηνικά γιά τή συνεχιζόμενη κατοχή τῆς Βόρειας Κύπρου ἐνόψει τῆς ἐπικείμενης ἔλευσης τοῦ τούρκου προέδρου Ταγίπ Ἐρντογάν στήν Ἀθήνα. Μάλιστα, ὅπως καταγγέλλουν οἱ ἴδιοι, ἀφοῦ προειδοποιήθηκαν νά ἀπομα-

Συζητώντας τά γεγονότα...

κρυνθοῦν ἀπό τόν χώρο, στή συνέχεια τούς συνέλαβαν καί τούς ὁδήγησαν στή ΓΑΔΑ γιά ἐξακρίβωση στοιχείων. Τίς ἴδιες μέρες ἡ ἀστυνομία κατέβασε ἀφίσες διαμαρτυρίας στή Θράκη γιά τό ἴδιο γεγονός. Δυστυχῶς, ἡ λέξη «ραγιαδισμός» φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ καταλληλότερη γιά νά περιγράψει τή συμπεριφορά τῶν ἰθυνόντων στή χώρα μας...

Ἡ χαρά τοῦ παιχιδιοῦ

Ἐρευνα πού δημοσιεύθηκε στό περιοδικό «Infant Behaviour and Development» συσχετίζει τό ἐπίπεδο προσοχῆς τοῦ παιδιοῦ μέ τό πλῆθος τῶν παιχνιδιῶν του. Ὁμάδα ἐρευνητῶν ἀπό τό Πανεπιστήμιο τοῦ Τολέντο στό Ὅχαιο, ἐπιβεβαιώνοντας παλαιότερες ἐρευνες, ὑποστηρίζει ὅτι ἡ προσοχή τῶν παιδιῶν διασπᾶται ἀπό τό πλῆθος τῶν παιχνιδιῶν, καθῶς δέν μποροῦν νά τά διαχειριστοῦν, γεγονός πού τά στενοχωρεῖ καί τά κάνει λιγότερο δημιουργικά. Ἀντιθέτως, ὅσο πιο λίγα παιχνίδια ἔχουν, τόσο πιο δημιουργικά καί χαρούμενα γίνονται στήν προσπάθειά τους νά ἀνακαλύψουν νέους τρόπους χρήσης, ἐνῶ φαίνεται νά τά ἐκτιμοῦν καί νά τά ἀπολαμβάνουν περισσότερο. Τήν ἐπόμενη φορά πού θά προσφέρουμε ἀκόμη ἓνα παιχνίδι σέ κάποιο

παιδί πού δέν τό χρειάζεται, ἄς σκεφτοῦμε μήπως -ἐκτός ὅλων τῶν ἄλλων- τοῦ στεροῦμε τή χαρά τῆς δημιουργικῆς φαντασίας γιά νέες «ἐφευρέσεις».

Facebook γιά παιδιά;

Ἡ ἐταιρεία Facebook δημιούργησε μία δωρεάν ἐφαρμογή ἀνταλλαγῆς μηνυμάτων γιά χρήστες κάτω τῶν 13 ἐτῶν (!), μέ φίλτρα ἐλέγχου γιά τούς γονεῖς, οἱ ὁποῖοι μποροῦν πλέον νά παρακολουθοῦν καί νά παρεμβαίνουν στό περιεχόμενο τῶν μηνυμάτων τῶν παιδιῶν τους. Ὡστόσο, οἱ ἐπιστήμονες ἐκφράζουν τίς ἀνησυχίες τους γιά τήν ἐπίδραση τῆς ἐφαρμογῆς στόν παιδικό ἐγκέφαλο καί τή χρήση τῶν μέσων κοινωνικῆς δικτύωσης ἀπό αὐτές τίς ἡλικίες. Πρίν λίγα χρόνια, τά παιδιά ἔπαιζαν μέ τούς φίλους τους στίς γειτονιές καί τραυματίζονταν μέ γρατζουνιές στά γόνατα. Τώρα, μέ τίς «εὐλογίες» μας, παγιδεύονται σέ μία ὀθόνη κινδυνεύοντας ἀπό ψυχοκοινωνικούς τραυματισμούς. Ποιός γονιός ἔχει τόν χρόνο νά κάνει τόν ἀστυνομικό στίς συνομιλίες τοῦ παιδιοῦ του; Δέν θά ἦταν πιο ἀσφαλές νά στρέψουμε τό ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν στό δημιουργικό παιχνίδι, ἐνισχύοντας οὐσιαστικά τήν κοινωνική του ἀλληλεπίδραση;

Ἀπανεμιές μονάχα δέν μᾶς καρτεροῦν!
Ὅταν κινᾶς γιά τοῦ πελάου τά ἀνοιχτά
νά καρτερεῖς φουρτοῦνες.
Κι ἂν στό ταξίδι κύματα λαβώσουν τό σκαρί,
δάρσει καί μή φοβοῦ!
Πυξίδα σου ἀλάνθαστη στόν δρόμο βοηδός
Στήν πρύμνη καί στήν πλώρη σου
στέκεται ὁ Χριστός!

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ»
ΠΕΛΟΠΟΣ 7
54633 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ